

בעניין:

1. _____ גפיר, ת"ז _____
2. _____ גפיר, ת"ז _____
3. _____ גפיר, ת"ז _____
קטינה, באמצעות אמה, העותרת 1
4. _____ גפיר, ת"ז _____
קטינה, באמצעות אמה, העותרת 1
5. _____ גפיר, ת"ז _____
קטינה, באמצעות אמה, העותרת 1
6. _____ גפיר, ת"ז _____
קטין, באמצעות אמו, העותרת 1
7. _____ גפיר, ת"ז _____
קטין, באמצעות אמו, העותרת 1
8. _____ גפיר, ת"ז _____
קטינה, באמצעות אמה, העותרת 1
9. **המוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר**
– ע"ר 580163517

ע"י ב"כ עוה"ד אהרון מילס קורמן (מ"ר 78484) ו/או מאיסא
אבו סאלח אבו עכר (מ"ר 52763) ו/או דניאל שנהר (מ"ר 41065)
ו/או בנימין אחסתרובה (מ"ר 58088) ו/או נדיה דקה (מ"ר
66713) ו/או תהילה מאיר (מ"ר 71836)

מהמוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר
רח' אבו עוביידה 4, ירושלים, 97200
טל': 02-6283555; פקס: 02-6276317

העותרים

- נ ג ד -

1. **אלוף פיקוד הדרום**
2. **מתאם פעולות הממשלה בשטחים**
3. **מנהלת התיאום והקישור לרצועת עזה**

ע"י מחלקת הבג"צים

בפרקליטות המדינה, משרד המשפטים

רח' צלאח א-דין 31, ירושלים

טל': 073-3925590; פקס: 02-6467011

המשיבים

עתירה למתן צו על תנאי

מוגשת בזאת עתירה למתן צו על תנאי, המופנה אל המשיבים והמורה להם לבוא וליתן טעם:

- (1) מדוע לא יחזרו בהם מהחלטתם השלילית מיום 5.1.2021 בעניינה של העותרת 2, ומדוע לא יאשרו גם בנוגע לעותרת 2 את הבקשה לקבלת היתרי יציאה ושהייה ברצועת עזה מכוח נוהל "משפחות חצויות" שהוגשה ביום 9.12.2020, 25 ימים לפני יום הולדתה ה-18, ושבוים 5.1.2021, יומיים קלים לאחר שהפכה לבגירה, אושרה "עד לתאריך 02/07/2021" בנוגע לאמה העותרת 1 ואחיה הקטנים העותרים 3-8 אך נדחתה בנוגע לה, בטענה שהיא "אינה

- עומדת עוד בקריטריון [הגיל] הקבוע [בנוהל "משפחות חצויות"] ולא תוכל להיכנס לרצועת עזה בטרם מלאו לה 18 שנים";
- (2) ובתוך כך, מדוע לא יתירו, מכוח נוהל "משפחות חצויות", את יציאתם של כלל העותרים 8-1 לעזה, וכן את שהייתם בה "עד לתאריך 02/07/2021" לכל הפחות, על מנת שיוכלו לבקר יחדיו אצל אבי המשפחה החי ברצועה;
- (3) ובמישור העקרוני, מדוע לא יקבעו כי המועד הקובע לעניין קריטריון הגיל הקבוע בנוהל "משפחות חצויות" הינו מועד הגשת הבקשה, וכיוצא מכך, מדוע לא יקבעו כי כל עוד בקשה לקבלת היתרי יציאה ושהייה בעזה מכוח נוהל "משפחות חצויות" מוגשת כהלכה בשם ילד ישראלי בטרם מלאו לו 18 שנים, אותו ילד זכאי לקבל היתר לצאת לעזה ולשהות בה לתקופה שעד שישה חודשים; וכי אין לדחות את הבקשה בנוגע לאותו ילד אך ורק משום שלא יוכל לצאת לעזה בפועל בטרם מלאו לו 18 שנים, מה גם שאין לקצר את תקופת השייה של אותו ילד בעזה מזו שמאושרת להורהו הישראלי אך ורק כדי למנוע את שהייתו של הילד בעזה מעבר ליום הולדתו ה-18;
- (4) ולחילופין, אם ייקבע כי המועד הקובע לעניין קריטריון הגיל הקבוע בנוהל "משפחות חצויות" הינו מועד היציאה בפועל לעזה, מדוע לא יכירו בכל בקשה לקבלת היתרי יציאה ושהייה בעזה מכוח נוהל "משפחות חצויות" שמוגשת בשם ילד ישראלי לקראת יום הולדתו ה-18 כבקשה **דחופה עד כדי בהולה**, ומדוע לא ישיבו לה במהירות הראויה והנדרשת כדי למנוע ככל האפשר מצב בו הסיבה היחידה שנמנע מהילד לקיים ביקור ממושך אחרון אצל ההורה העזתי היא כי המשיבים לא הספיקו לקבל החלטה בבקשה בטרם יום הולדתו ה-18.

פתח דבר

1. בקשתה של העותרת 1 היא פשוטה: שיתאפשר לבתה העותרת 2 לקיים ביקור ממושך אחרון, יחד איתה וילדיה העותרים 3-8, אצל אבי המשפחה, החי ברצועת עזה.
2. הפעם האחרונה שהעותרת 1 וילדיה ראו את אבי המשפחה הייתה לפני למעלה משנה, לאחר שבקשתה האחרונה לקבלת היתרי יציאה ושהייה ברצועת עזה מכוח נוהל "משפחות חצויות" אושרה על ידי המשיבים. בשל נסיבות חריגות הקשורות למגיפת הקורונה ולידתה של בתה העותרת 8 ערב התפרצות המגיפה במרץ, העותרת 1 נאלצה לחכות עד לסוף שנת 2020 כדי להגיש עוד בקשה במסגרת נוהל "משפחות חצויות".
3. בקשה זו הוגשה ביום 9.12.2020, כחודש לפני יום הולדתה ה-18 של העותרת 2, בראש ובראשונה על מנת להבטיח ככל האפשר שתוכל לקיים ביקור נוסף אחרון, יחד עם אמה ואחיה הקטנים, אצל אביה במסגרת נוהל "משפחות חצויות". נוהל זה מאפשר לישראלית הנשואה לתושב עזה לבקש היתרים עבורה ועבור ילדיה הקטינים לצאת לעזה ולשהות בה עד לשישה חודשים (כל פעם). אולם, לאחר שילדיה הופכים לבגירים, נוהל "משפחות חצויות" חדל מלחול עליהם. ישראלית בגירה שבן משפחתה היחיד (מקרבה ראשונה) החי ברצועה הוא אביה, זכאית לבקש היתר לצאת לרצועה (שלא לצורך עבודה) אך ורק אם אביה יחלה במחלה קשה, יתחתן שוב או ימות; ואז, אף באחד המקרים ההומניטריים הנדירים האלה, יותר לישראלית לשהות בעזה רק לשלושה ימים (כל פעם).

4. על פי מדיניות זו של המשיבים, שגם אוסרת ככלל על כניסתו של ההורה העזתי לישראל, הביקור האחרון שנערך בינו לבין בתו הישראלית במסגרת נוהל "משפחות חצויות" עלול להיות ביקרום האחרון פשוטו כמשמעו. העותרת 1 הבינה היטב שהבקשה שהגישה בתחילת דצמבר היוותה את האחרונה שתוכל להגיש עבור בתה העותרת 2 בטרם יום הולדתה ה-18, וכי אם הבקשה לא תאושר בנוגע לבתה, ייתכן והפעם הבאה שיותר לה לצאת לעזה לא יהיה כדי לבקר את אביה אלא להביא אותו לקבורה ולהתאבל על מותו.
5. עמדתם המשפטית של המשיבים היא כי לא ניתן לאשר בקשה שמוגשת במסגרת נוהל "משפחות חצויות" בנוגע לילדה, אם הילדה לא תוכל לצאת לעזה בפועל בטרם יום הולדתה ה-18 – וזאת, לא משנה כמה זמן בטרם יום הולדת מכריע זה הבקשה הוגשה. עם זאת, אין מניעה, לשיטת המשיבים, לשהייתה של הילדה ברצועה לאחר שתהפוך לבגירה, כל עוד עודנו עומד בתוקף ההיתר שניתן לה בטרם יום הולדתה. בפן המשפטי-עקרוני, העותרים סבורים כי כל עוד הבקשה הוגשה בטרם יום הולדתה ה-18, הילדה זכאית לקבל היתר מתוקף נוהל "משפחות חצויות" לצאת עם ההורה הישראלי לעזה ולשהות בה עד לשישה חודשים, לא משנה אם מועד אישור הבקשה ו/או מועד הכניסה בפועל לרצועה חלים לאחר יום הולדתה.
6. שאלת "המועד הקובע" לעניין קריטריון הגיל הקבוע בנוהל "משפחות חצויות" טרם הוכרעה על ידי בית משפט נכבד זה. על כן, עשו העותרים מאמצים על מנת להביא לאישורה של הבקשה מושא העתירה בטרם יום הולדתה ה-18 של העותרת 2, קרי, במועד בו היה ניתן, אף לשיטת המשיבים, לאשרה בנוגע לה. זמן הטיפול הממוצע של המשיבים בכלל 40 הבקשות שהוגשו בשם העותרים ב-8.5 השנים האחרונות הינו פחות מ-17 ימים, וזמן הטיפול החציוני של המשיבים באותן בקשות הינו פחות מ-10 ימים. אולם, על אף שהבקשה מושא העתירה הוגשה 25 ימים בטרם יום הולדתה ה-18 של העותרת 2, וכן על אף שבהתקרב יום הולדתה הוגשו שתי תזכורות למשיבים ואף "קדם בג"ץ" למחלקת הבג"צים בפרקליטות המדינה, המשיבים לא טרחו לענות לבקשה בטרם הפיכתה ל"לא קריטריונית", לדיון, בנוגע לעותרת 2. וזאת, למרות הודאתם של המשיבים כי התקבלו "ההתייחסויות [לבקשה] מכלל הגורמים הירוונטיים" עוד בטרם מלאו לעותרת 2 18 שנים.
7. על פי החלטתם מיום 5.1.2021, שהתקבלה ונמסרה לעותרים יומיים קלים לאחר יום הולדתה ה-18 של העותרת 2, המשיבים אישרו את יציאתם לרצועה, ושהייתם בה עד לתחילת חודש יולי 2021, של העותרת 1 וילדיה הקטינים העותרים 3-8. אולם, הואיל "ובטרם קבלת ההחלטה הפכה" העותרת 2 "לבגירה ועל כן אינה עומדת עוד בקריטריון הקבוע ולא תוכל להיכנס לרצועת עזה בטרם מלאו לה 18 שנים", דחו המשיבים את הבקשה בנוגע לה. המשיבים הוסיפו, כי "לא נמצא מקום לחרוג מהקריטריון הקבוע בעניינה של" העותרת 2, "משלא פורטו בבקשה נסיבות מיוחדות המצדיקות חריגה זו".
8. בתגובה, הגישו העותרים למשיבים בקשה לשיקול מחדש, בת 14 עמודים, בנוגע להחלטתם השלילית בעניינה של העותרת 2. במסגרתה, פירטו העותרים את כלל הנסיבות בגינן נאלצה העותרת 1 לחכות עד לתחילת דמצבר כדי להגיש את הבקשה מושא העתירה – וביניהן, מדיניותם המשתנה של המשיבים לעניין כניסת ישראלים לרצועת עזה בתקופת הקורונה; מדיניותן של הרשויות ברצועה לפיה חלה, לכל הפחות עד לסוף אוקטובר, חובה על ישראלים

הנכנסים לעזה לשהות במתקן בידוד; והקשיים שנוצרו, כתוצאה מההגבלות הרבות שהוטלו על תנועה והתקהלות בתוך ישראל, ושהקשו על העותרת 1 להשיג תעודת לידה ודרכון עבור בתה התינוקת – מסמכים הדרושים להגשת בקשה תקינה במסגרת נוהל "משפחות חצויות" ולכניסה בפועל לעזה, בהתאמה.

9. בחלוף 5 ימים מהגשתה, הבקשה לשיקול מחדש נדחתה על ידי המשיבים, באותה הנמקה, כמעט מילה במילה, שניתנה להחלטתם המקורית. בהחלטתם, כלל לא התייחסו המשיבים לנסיבות החריגות שפורטו, שלא לדבר על הטענות המשפטיות שהועלו, במסגרת הבקשה לשיקול מחדש.

10. אין חולק שהחלטותיהם השליליות של המשיבים בעניינה של העותרת 2 פוגעות בזכותה החוקתית לחיי משפחה תקינים עם אביה בארצה. נמנעת ממנה ההזדמנות לקיים ביקור ממושך אחרון עם אביה ולהיפרד ממנו באופן ראוי, שהרי בהגעתה לגיל הבגרות זכאותה לצאת לעזה מותנית במילוי אחד מהקריטריונים ההומניטריים והנדירים הנזכרים לעיל. השאלות העומדות להכרעה הינן אפוא, לאור כלל הנסיבות החריגות שמנעו מהעותרת 2 לראות את אביה במהלך השנה האחרונה, שהיתה לכל הדעות קשה ומורכבת במיוחד, האם ההחלטות השליליות שהתקבלו בעניינה היו סבירות, והאם הפגיעה בזכותה לחיי משפחה הינה מידתית.

11. בהתחשב בכך שהסיבה היחידה – לשיטתם של המשיבים עצמם – שהבקשה נדחתה בנוגע לעותרת 2 הינה כי ההחלטה בה התקבלה לאחר שהפכה לבגירה, וכיוצא מזה, שאילו היו המשיבים מקבלים את החלטתם 3 ימים מוקדם יותר היו רשאים להתיר – בהתאם לפרשנותם את נוהל "משפחות חצויות" – לעותרת 2 לא רק לצאת לעזה אלא גם לשהות בה עד תחילת יולי, סבורים העותרים כי החלטות המשיבים בעניין העותרת 2 לא עומדות במבחני הסבירות והמידתיות. מן הדין ומין הצדק לאשר את הבקשה מושא העתירה גם בנוגע לעותרת 2, ולהתיר לה לקיים ביקור ממושך אחרון, יחד עם אמה ואחיה הקטנים, אצל אביה ברצועת עזה מכוח נוהל "משפחות חצויות".

התשתית העובדתית

א. הצדדים לעתירה

12. העותרים 1-8 (להלן: **העותרים**) שייכים ל"משפחה חצויה". כמפורט להלן, העותרת 1 וילדיה העותרים 2-8 הם כולם אזרחי ישראל המתגוררים במסעודין אל-עזאזמה שבנגב, הרחק מאבי המשפחה שהינו תושב עזה החי ברצועה.

13. העותרת 1 (להלן: **העותרת או האם**), הינה אזרחית ישראל, ילידת 1983, הנשואה מאז 1999 לתושב רצועת עזה בשם _____ גפיר, שהינו יליד 1977 ובעל ת"ז _____ (להלן: **בן הזוג**, **האב או אבי המשפחה**). לעותרת ובן זוגה (להלן: **בני הזוג**) נולדו 8 ילדים: בתם הבכורה ברעאה (בעלת ת"ז 323079491), שנולדה ביום 27.5.2001, ו-7 אחיה הקטנים, שהינם העותרים 2-8. העותרת הינה עקרת בית המתגוררת, כאמור, עם ילדיה העותרים 2-8 (להלן: **הילדים**) במסעודין אל-עזאזמה שבנגב, הרחק מאבי המשפחה החי ברצועת עזה.

העתק מתעודת הזהות של העותרת 1 מצורף ומסומן ע/1;

העתק מתעודת הזהות של בן הזוג מצורף ומסומן ע/2;

העתקים מהחלטה שניתנה בתיק 711/99 על ידי בית הדין השרעי בבאר שבע מתחילת ספטמבר 1999 המאשרת את נישואיהם של העותרת ובן זוגה, ומתרגומה לעברית, מצורפים ומסומנים ע/3 א' – ב'.

14. העותרת 2 (להלן: **העותרת 2** או **הבת**), הינה אזרחית ישראל שנולדה לבני הזוג ביום 3.1.2003. כאמור, העותרת 2 מתגוררת עם אמה העותרת ו-6 אחיה הקטנים העותרים 3-8 (להלן: **האחים הקטנים** או **הילדים הקטנים**), במסעודין אל-עזאזמה. הבת לומדת בכיתה י"ב בבית ספר אלסלאם שבשגב שלום. כמפורט להלן, הבת ראתה את אביה בפעם האחרונה לפני למעלה משנה, במסגרת הביקור האחרון של העותרים בעזה (פרט העותרת 8, שנולדה רק לאחר מכן). הבקשה מושא העתירה הוגשה ביום 9.12.2020, 25 ימים בטרם יום הולדתה ה-18 של העותרת 2, שחל ביום 3.1.2021.

העתק מתעודת הזהות של העותרת 2 מצורף ומסומן ע/4.

15. העותרת 3 הינה אזרחית ישראל בת 16, שנולדה לבני הזוג ביום 10.5.2004. העותרים 4-8 הם ילדיהם הקטנים של בני הזוג שגילם מתחת ל-16. העותרת 8 (להלן: **התינוקת** או **הפעוטה**) נולדה ביום 2.3.2020 וטרם פגשה את אביה.

העתק מתעודת הזהות של העותרת 3 מצורף ומסומן ע/5;

העתק מתעודת הלידה שהונפקה לעותרת 8 על ידי לשכת רשות האוכלוסין וההגירה בבאר שבע ביום 8.12.2020 מצורף ומסומן ע/6;

העתק מדרכונה של העותרת 8, שהונפק ביום 8.12.2020 ושהגיע לידיה של אמה העותרת ביום 18.12.2020, מצורף ומסומן ע/7.

16. העותרת 9 (להלן: **המוקד להגנת הפרט** או **המוקד**), היא עמותה רשומה שמושבה בירושלים, הפועלת, בין היתר, בעניינם של תושבי ישראל ואזרחיה, המבקשים לבקר את בני משפחותיהם ברצועת עזה.

17. המשיב 1, אלוף פיקוד הדרום (להלן: **המשיב**), הוא בעל הסמכות להתיר את יציאתם של תושבי ישראל ואזרחיה לרצועת עזה ממדינת ישראל, השולטת מזה למעלה מחמישים ושלוש שנים בגבולותיה של רצועת עזה ובמעברים אליה.

18. החל מיום 15.8.2005, סמכותו זו של המשיב נלמדת מסעיפים 2(א), 22(א), 23(ה), ו-24(א) לחוק יישום תכנית ההתנתקות, תשס"ה-2005, ומצו יישום תכנית ההתנתקות (חבל עזה), תשס"ה-2005. רי לעניין זה פס' 6 לפסק דינה של השופטת פרוקצ'יה בבג"ץ 10336/06 **אבו חוצה נ' אלוף פיקוד הדרום** (פורסם בנבו, 27.12.2006) ("על פי סעיף 24(א) לחוק יישום תכנית ההתנתקות, התשס"ה-2005, לא יכנס ישראלי לשטח חבל עזה בלא היתר מטעם המפקד. הגורם המוסמך לאשר כניסת ישראלים לחבל עזה הוא אלוף פיקוד הדרום"). לפני כן, המשיב היה בעל אותה הסמכות בהיותו הגורם הצבאי שפיקד מטעם ישראל על כוחות הצבא ברצועת עזה ומתוקף תחיקת הביטחון שחלה ברצועה, אשר הוכרזה על ידו ביום 8.6.1967 כ"שטח

סגור" אשר הכניסה אליה הייתה טעונה רשיון מטעמו (צו סגירת האיזור (רצועת עזה וצפון סיני) (מס' 1), תשכ"ז-1967).

19. המשיב 2, מתאם פעולות הממשלה בשטחים (להלן: **המשיב 2 או מתפ"ש**), הינו אחראי על יישום המדיניות האזרחית של ממשלת ישראל בשטחי הגדה המערבית וכלפי רצועת עזה, ואמון על תיאום וקישור עם הרשות הפלסטינית ולמול האוכלוסייה הפלסטינית בגדה המערבית וברצועת עזה. למתפ"ש כפופים המנהל האזרחי ומנהלות התיאום והקישור (המת"קים).

20. המשיבה 3, מנהלת התיאום והקישור לרצועת עזה (להלן: **המשיבה או מת"ק עזה**), הינה הממונה, מטעם המשיב 2, על יישום המדיניות האזרחית של ממשלת ישראל כלפי רצועת עזה, ואמונה על תיאום וקישור עם הרשות הפלסטינית ולמול האוכלוסייה הפלסטינית תושבי רצועת עזה. כמו כן, מת"ק עזה מוסמך מטעם המשיב להתיר את כניסתם של ישראלים לרצועת עזה ושהייתם בה; בקשות להיתרים אלה מוגשות למשרד ישראלים במת"ק עזה (להלן: **משרד ישראלים**) ומטופלות על ידו.

ב. העותרים מנהלים מרכז חיים בישראל ונוהגים לבקר את אבי המשפחה בעזה מספר פעמים בשנה באמצעות היתרים שמונפקים מתוקף נוהל "משפחות חצויות"

21. כאמור, העותרים 1-8 (להלן: **העותרים**) שייכים ל"משפחה חצויה". העותרת וילדיה העותרים 2-8 הם כולם אזרחי ישראל המתגוררים בשטחי המדינה, בעוד שאבי המשפחה הינו תושב עזה המתגורר ברצועה. בהתאם למדיניות המשיבים, אסור לאבי המשפחה, בהיותו תושב הרצועה, להתגורר יחד עם בני המשפחה הגרעינית שלו בשטחי מדינת ישראל. בהתאם לאותה מדיניות, לא ניתן לאבי המשפחה אף להיכנס מעזה לישראל מזה למעלה מ-13 שנים.

22. מאידך, החוק הישראלי אוסר על כניסתם של העותרים, בהיותם אזרחי המדינה, אל רצועת עזה, אלא אם כן יקבלו היתר לכך מטעם המשיב. בהתאם לנהליהם של המשיבים, היתרים כאלה מונפקים בהתאם לאישורים שניתנים על ידי המשיבה לבקשות פרטניות המוגשות אליה בכתב ושעומדות, בין היתר, בקריטריונים המצומצמים העדכניים לכניסת ישראלים לעזה כפי שנקבעים על ידי המשיב 2. אחד הקריטריונים האלה נועד ל"משפחות חצויות" כמותה של משפחת העותרים: משפחות גרעיניות שחלק מבניהן הם תושבי או אזרחי ישראל (להלן: **ישראלים**) וחלקם תושבי הרצועה (להלן: **עזתיים**).

23. הנה כי כן, מזה כמעט עשור וחצי היה ניתן לעותרים לממש את זכותם החוקתית לחיי משפחה תקינים בארצם עם אבי המשפחה אך ורק באמצעות היתרי יציאה ושהייה ברצועת עזה שהונפקו להם על ידי המשיבים בהתאם לנוהל "משפחות חצויות".

24. במהלך 8.5 השנים האחרונות, המוקד הגיש 40 בקשות (לרבות הבקשה מושא העתירה) עבור העותרת לקבלת היתרי יציאה ושהייה ברצועת עזה מכוח נוהל "משפחות חצויות". במסגרת 36 מאותן בקשות, המשיבים גם התבקשו להתיר את יציאתם לעזה ושהייתם בה של בתה של העותרת, וגם של אחיה הקטנים (כל אלה שהיו בחיים נכון להגשת כל בקשה ובקשה).

ויצוין, כי 33 מואתן 36 בקשות גם הוגשו בשמה של בתה הבכורה של העותרת, ברעאה (להלן: **הבת הבכורה**), שהפכה לבגירה ביום 27.5.2019.

25. כל אחת מאותן בקשות אושרו על ידי המשיבים בנוגע לעותרת והילדים הקטנים בשמם הוגשו. פרט מהבקשה מושא העתירה, בה התקבלה ההחלטה יומיים לאחר יום הולדתה ה-18, כל אחת מהבקשות שהוגשו עבור בתה של העותרת גם אושרו בנוגע לה. כמו כן, פרט לבקשה אחת, בה התקבלה ההחלטה למחרת יום הולדתה ה-18, כל הבקשות שהוגשו בשמה של הבת הבכורה גם אושרו בנוגע לה (לרבות בקשה אחת שהוגשה חודש לאחר שהפכה לבגירה). **מעולם לא הועלו טענות ביטחוניות פרטניות בנוגע לעותרת או לאף אחת מילדיה.**

העתקים מבקשות העותרים מימים 13.5.2019 ו-27.6.2019, והחלטות המשיבה בהן, מצורפים ומסומנים **ע/8 א' – ב'.**

26. ביחס לכל 40 הבקשות שהוגשו על ידי המוקד בשם העותרים ב-8.5 השנים האחרונות (לרבות הבקשה מושא העתירה), זמן הטיפול הממוצע של המשיבה הינו 16.9 ימים, וזמן הטיפול החציוני שלה הינו 9 ימים. עוד יצוין, כי 25% מ-40 הבקשות אושרו תוך 3 ימים ממועד הגשתן (שתי בקשות אושרו תוך יום אחד, חמש תוך יומיים, ושלוש נוספות תוך שלושה ימים).

27. מלבד מספר מקרים חריגים – למשל עקב לידתו של העותר 7 – העותרים ניצלו את רובם המכריע של ההיתרים שאושרו להם לאורך השנים. כך, שבמהלך השנים 2013-2019, בממוצע, ביקרו העותרים אצל אבי המשפחה בעזה מספר פעמים כל שנה, בדרך כלל לתקופה בין כשבוע עד כחודש ימים.

28. ביקורם האחרון של העותרים (להוציא הפעוטה) אצל אבי המשפחה ברצועת עזה נערך לפני למעלה משנה. בקשתם הקודמת לזו מושא העתירה, הוגשה ביום 11.12.2019 ואושרה כעבור שבוע, ביום 18.12.2019, עד ליום 2.5.2020. על סמך אישור זה, הונפקו לעותרים היתרים במעבר ארז, והם נכנסו לעזה ושהו אצל אבי המשפחה במשך כ-20 ימים. לא למותר לציין, כי כשהעותרת נפרדה מבן זוגה בתום הביקור וחזרה עם ילדיה לביתם בישראל, לא הייתה יכולה לדמיין מצב בו בתה העותרת 2, שהייתה בת 16 כשביקורם זה אושר, לא תספיק לראות את אביה לפחות פעם אחת נוספת בטרם ימלאו לה 18 שנים.

העתקים מבקשת העותרים מיום 11.12.2019 ומהחלטת המשיבה מיום 18.12.2019 מצורפים ומסומנים **ע/9.**

ג. נסיבות חריגות הקשורות בעיקר למגיפת הקורונה מנעו מהעותרים לראות את אבי המשפחה

במהלך שנת 2020

29. עד כמה שזה אולי קשה לזכור ולהאמין, ההבנה כי שנת 2020 לא תיראה כמו אף שנה אחרת במהלך המאה האחרונה, טרם נכנסה לתודעה הציבורית בתחילת מרץ. כך, שבעת לידתה של העותרת 8, ביום 2.3.2020, עוד תכננה העותרת לבקש לצאת לרצועה, יחד עם ילדיה, באפריל 2020, בין היתר על מנת להכיר את התינוקות לאביה. כמו כן, עוד ציפתה העותרת, בהסתמך על שגרתה מהשנים הקודמות, כי יעלה בידיה ובידי ילדיה לבקר אצל אבי המשפחה מספר פעמים נוספות בהמשך השנה.

30. אולם, תכניותיה וציפיותיה של העותרת נכון לתחילת מרץ 2020 להמשך אותה השנה, כמותן של אלו של כמעט כל פרט ברחבי העולם, שובשו על ידי נגיף הקורונה. כידוע, פחות משבועיים לאחר לידתה של התינוקת, פני העולם השתנו. ביום 11.3.2020 הכריז ארגון הבריאות העולמי על מחלת נגיף קורונה 2019 (COVID-19), הנגרמת על ידי נגיף SARS-CoV-2, כמגפה עולמית. בימים העוקבים, נכנסה ישראל לסגר הראשון, תוך הטלת הגבלות חמורות הן על תנועת אנשים הן על התקהלותם.

31. בתוך כך, ביום 29.3.2020 שלח קצין פניות הציבור במשיבה למוקד להגנת הפרט מכתב בו נקבע כדלהלן:

1. בהתאם להחלטת שר הביטחון והנחיית מתאם פעולות הממשלה בשטחים, לא תתאפשר יציאת ישראלים לרצועת עזה עד להודעה חדשה. זאת, כחלק מהצעדים למאבק בהתפשטות נגיף הקורונה (SARS-CoV-2).

2. משכך, בקשות להנפקת היתרים למעבר ישראלים לרצועת עזה לא ייבחנו עד להודעה חדשה.

3. יובהר, כי האמור מתייחס גם לבקשות שהתקבלו טרם ניתנה ההנחיה.

העתק ממכתב מטעם המשיבה מיום 29.3.2020 מצורף ומסומן ע/10.

32. רק ביום 10.6.2020 התקבלה במוקד להגנת הפרט "[הודעה חדשה" בכתב מקצין פניות הציבור במשיבה, המודיעה על כך ש"נכון לעת הזו, נבחנות בקשות במסגרת קריטריון 'משפחות חצויות' בלבד". במכתב זה, הודיעו על כך ש"יציאתם של ישראלים בעלי משפחות חצויות המבקשים לקבל היתר ליציאה לרצועת עזה במהלך הסגר שהוטל מטעמים של שמירה על בריאות הציבור מותנית בחתימה, במעמד היציאה, על כתב הצהרה והתחייבות", לפיו מי שנכנס לעזה ואז יחזור "לישראל במהלך תקופת הסגר האמור, [י]שהה בבידוד, אשר יחולו עליו כל ההגבלות והתנאים באשר לחייבים בבידוד ביתי שיהיו בתוקף באותה עת", וכן, לא יותר לו לחזור פעם נוספת לעזה "במהלך תקופת הסגר".

העתק ממכתב מטעם המשיבה מיום 10.6.2020 מצורף ומסומן ע/11.

33. יצוין, כי תנאים דומים הוחלו לראשונה על עותרים פרטניים במסגרת שתי עתירות שהוגשו לבית משפט נכבד זה באפריל ומאי 2020 על מנת לאפשר את חזרתם לביתם ברצועה של ישראלים השייכים למשפחות חצויות ושמנהלים את מרכז חייהם בעזה (ר' בג"ץ 2442/20 אלטייף נ' אלוף פיקוד הדרום, ובג"ץ 2875/20 שויקי נ' אלוף פיקוד הדרום). אולם, המכתב האמור מטעם המשיבה מיום 10.6.2020 היווה את ההודעה הרשמית הראשונה בכתב שהתקבלה במוקד להגנת הפרט המודיעה על כך שבכפוף לתנאים אלה, תותר (כמדיניות) כניסתם לעזה במהלך תקופת סגר הקורונה של כלל הישראלים השייכים למשפחות חצויות, לרבות אלה כמו העותרים שמנהלים את מרכז חייהם בישראל.

34. אמנם באופן תיאורטי יכלה העותרת, החל באמצע יוני, להגיש בקשה לצאת לעזה יחד עם ילדיה. אולם, למעשה, אילו הייתה העותרת עושה זאת ומקבלת היתרים, האפשרות לממשם לא הייתה ריאלי. התנאי לפיו הייתה צריכה להתחייב להיכנס לבידוד ביתי יחד עם 7 ילדיה הקטינים, לרבות תינוקת בת כמה חודשים, כשיחזרו לישראל מהרצועה היווה תנאי כמעט בלתי אפשרי כשלעצמו. מבלי עזרתו של בן זוגה החי כאמור בעזה, כיצד הייתה יכולה

העותרת לטפל בילדיה הקטינים כשאף אחד מהם לא היה יכול לצאת מביתם לתקופת בידוד ממושכת? ולא רק לטפל בהם, אלא אף לדאוג לצרכיהם הכי בסיסיים, למשל בקניית מצרכים.

35. לא זו אף זו, ההגבלות שהטילו הרשויות ברצועה על נכנסים אליה מישראל באותה תקופה היו חמורות מאלו שהטילה ישראל על אותם אנשים בעת כניסתם חזרה לישראל. לפי שורה של דו"חות מצב שמתפרסמים על ידי המשרד לתיאום עניינים הומניטריים של האו"ם (OCHA) בעניין "משבר COVID-19" בשטח הפלסטיני הכבוש (oPt) (הזמינים באתר הבא: www.ochaopt.org/covid-19), החל לא יאוחר מחודש מאי 2020 ועד לאמצע ספטמבר, חלה על אנשים שנכנסו לעזה מישראל (שלא לצרכים מקצועיים או מיוחדים אחרים) חובה לשהות בבידוד במתקן ייעודי למשך 21 ימים. על פי דו"ח המצב מס' 18, המכסה את התקופה בין 9-22 בספטמבר 2020, תקופת הבידוד במתקן ייעודי קוצרה מ-21 ימים ל-14 ימים. על פי דו"ח המצב העוקב, שמכסה את התקופה בין 22.9.2020 עד 5.10.2020, החובה השתנתה כך שהשבוע השני של תקופת הבידוד יועבר לא במתקן ייעודי אלא בבית.

36. יודגש, כי רק בדו"ח המצב מס' 21 של OCHA ב-oPt, המכסה את התקופה בין 20.10.2020 עד 2.11.2020, דווח כי הסירו הרשויות בעזה את חובת הבידוד (אף בבית) למי שיוכל "להציג תוצאה שלילית של בדיקת PCR שנעשתה 48 שעות לפני כניסתם לעזה". אולם, על פי אותו דו"ח, "מי שאינם יכולים להציג תוצאת בדיקה עם הגעתם לעזה יכולים להיבדק בגבול, אבל נדרשים לשהות בבידוד ביתי עד לקבלת תוצאות הבדיקה". על פי דו"ח המצב מס' 26, שמכסה את התקופה בין 31.12.2020 עד 13.1.2021, אותה מתכונת, שהוחלה לראשונה בתחילת נובמבר, עדיין עמדה על כנה.

העתקים מהחלקים הרלוונטיים מדו"חות המצב מס' 9, 12, 17-21, ו-26 של OCHA ב-oPt בעניין "משבר COVID-19", מצורפים ומסומנים ע/12 א' – ח'.

37. מדו"חות אלה נלמד כי אילו העותרת הייתה מגישה בקשה במסגרת נוהל "משפחות חצויות" עד אמצע ספטמבר, היא הייתה צריכה להיות נכונה להתמודד לבד עם כל הקשיים וכל הסיכונים הפוטנציאליים הכרוכים בשהייה בבידוד עם תינוקות ו-6 ילדיה הקטינים הנוספים במתקן ייעודי, תחת שליטתן של הרשויות ברצועה, למשך 21 ימים – וזאת עוד בטרם התאחדותם עם אבי המשפחה. ברי כי לא ניתן היה לצפות מאדם במצבה לעמוד בתנאים הללו באותה תקופה.

38. בהקשר זה יוזכר, כי תקופת הבידוד במתקן ייעודי הייתה מתווספת לפרק הזמן המוקצה מכבר לקיום הביקור בביתו של אבי המשפחה. כך, שתקופת הבידוד במתקן ייעודי הייתה מהווה תקופה ממושכת נוספת במהלכה הילדים לא היו יכולים להגיע לבתי ספר שלהם, והיו נאלצים לוותר על מימוש זכותם לחינוך לטובת מימוש זכותם לחיי משפחה עם אביהם. לא למותר לציין, כי אף אם מדובר היה בלמידה מרחוק, ספק רב אם תנאי השהייה במתקני הבידוד בעזה היו מאפשרים לילד אחד לעמוד בדרישות של למידה מרחוק, שלא לדבר על 6 ילדיה של העותרת שלומדים בבתי ספר ישראלים.

39. זאת ועוד, מטיב הדברים, משמעותה של החובה לשהות תקופה במתקן בידוד בעזה אינה אלא איסור על יציאה, הן מהמתקן עצמו והן מהרצועה כולה, למשך אותה תקופה. באיסור שכזה גלום בכל עת – ועל אחת כמה וכמה בתקופת הקורונה – סיכון ניכר לבריאותם של ילדיהם של העותרת. שהרי, מה היה קורה אילו העותרים היו נכנסים למתקן בידוד בעזה ואז אחד מהם – וחס וחלילה התינוקת – היה חולה במחלת הקורונה, היה חוטף מחלה אחרת או היה נזדקק לטיפול רפואי כלשהו בטרם תום תקופת הבידוד, קרי בעת שנאסר עליהם על ידי הרשויות בעזה לצאת ממתקן הבידוד ולחזור לרופאיהם בישראל?

40. אותם שיקולים – אשר כולם מבוססים על היבטים שונים של עיקרון טובת הילדים שלה – הנחו את העותרת בהחלטתה לחכות ככל האפשר לפני שתגיש את בקשתה הראשונה לבקר, בתקופת הקורונה, אצל אבי המשפחה ברצועה, יחד עם ילדיה. לולא יום ההולדת ה-18 ההולך ומתקרב של בתה העותרת 2, ורצונה לאפשר לבתה לקיים ביקור ממושך אחרון אצל אביה וכן להשתתף בפגישה הראשונה בין אביה ואחותה התינוקת, העותרת ככל הנראה הייתה ממתינה עוד יותר – למשל עד שיתאפשר לה ולבנותיה העותרות 2-3 להתחסן נגד נגיף הקורונה – לפני שהאיזון בין הסיכון לטובתם ובריאותם הפיזית של ילדיה הכרוך בכניסתם לעזה בתקופת הקורונה, לבין הסיכון לטובתם ובריאותם הנפשית הכרוך בהתנתקותם הממושכת מאביהם, היה נוטה לקבלת החלטה להגשת בקשה ליציאה לרצועה.

41. בהקשר זה גם יצוין, כי משהתברר כי ביקורם הראשון אצל אבי המשפחה ברצועה במשך תקופת הקורונה לא יתאפשר עד לקראת סוף השנה, ביקשה העותרת לבקר בעזה במהלך חופשת החורף של בתי הספר של ילדיה, החל ביום 23.12.2020 (או בסמוך למועד זה).

ד. למרות הגשת שתי תזכורות ו"קדם בג"ץ" בעניינם, בקשת העותרים, שהוגשה כמעט 4 שבועות בטרם יום הולדתה ה-18 של העותרת 2, נענתה רק לאחר שהיא הפכה לבגירה

42. לבסוף, הגישה העותרת את בקשתה מושא העתירה, שהינה הבקשה הראשונה שהגישה מאז התפרצות מגיפת הקורונה, ביום 9.12.2020. וזאת, למחרת היום בו הונפקה לה תעודת הלידה של התינוקת, שהינה מסמך שהייתה חייבת לצרף לבקשה. יצוין כי דרכונה של התינוקת, מסמך שבלעדיו לא תותר להיכנס לעזה בפועל, גם הוא הונפק ביום 8.12.2020, והגיע לידיה של העותרת כעבור 10 ימים, ביום 18.12.2020.

43. העותרת התאמצה להגיש את הבקשה ללא דיחוי לאחר הנפקתם של שני המסמכים הנדרשים האמורים, על מנת להותיר למשיבה כמה שיותר זמן לבחון את הבקשה ולקבל החלטה בה בטרם יום הולדתה ה-18 של בתה העותרת 2, החל ביום 3.1.2021. וזאת, כדי להבטיח, ככל האפשר, כי יותר לבתה לקיים ביקור ממושך אחרון אצל אביה בעזה בטרם יחדל נוהל "משפחות חצויות" מלחול עליה.

44. במסגרת הבקשה מושא העתירה, שהוגשה על ידי המוקד להגנת הפרט 25 ימים עובר ליום הולדתה ה-18 של העותרת 2, הודגש כי העותרים שייכים למשפחה חצויה, ומבקשים לקבל היתרים (מכוח נוהל "משפחות חצויות") לצורך כניסתם לעזה והתאחדותם שם עם אבי המשפחה. המשיבה התבקשה להנפיק את ההיתרים המתבקשים **"בהקדם האפשרי"**.

העתק מבקשת העותרים מיום 9.12.2020, על נספחיה, מצורף ומסומן ע/13.

45. יצוין, כי בהתחשב בעמדת המשיבים, לפיה ילד אינו יכול להיכנס לעזה מתוקף נוהל "משפחות חצויות" לאחר שיהפוך לבגיר, היה ברור מרגע הגשתה כי הבקשה מושא העתירה הינה בקשה בה כרוכה נסיבות הומניטריות כבדות משקל (לכל הפחות בנוגע לעותרת 2), הדורשות טיפול מזורז ככל האפשר בבקשה מטעם המשיבה. עף על פי כן, חלפו 6 ימים בין מועד הגשת הבקשה והמועד בו אישרה המשיבה כי הבקשה התקבלה אצלה והועברה לטיפול.

העתק מהודעת הדוא"ל מטעם המשיבה מיום 15.12.2020 מצורף ומסומן ע/14.

46. משטרם התקבלה תשובה עניינית לבקשה בחלוף 15 ימים ממועד הגשתה, שלח המוקד תזכורת בעניינם של העותרים למשיבה ביום 24.12.2020. בו ביום, השיבה המשיבה כי, "בקשתכם בטיפול".

העתק מהודעת הדוא"ל מטעם המוקד מיום 24.12.2020 מצורף ומסומן ע/15;

העתק מהודעת הדוא"ל מטעם המשיבה מיום 24.12.2020 מצורף ומסומן ע/16.

47. משטרם התקבלה תשובה עניינית לבקשה בחלוף 19 ימים ממועד הגשתה, ולאור מועד יום הולדתה ה-18 של העותרת 2 ההולך ומתקרב, שלח המוקד תזכורת שנייה בעניינם של העותרים למשיבה, ביום 28.12.2020. במסגרת תזכורת זו, התבקש "טיפול דחוף ביותר ומענה מיידי כיוון שהקטינה _____ [העותרת 2] תחוגג את יום הולדתה ה-18 ב-03.01.2021 ואחר כך לא תוכל לראות את אביה במסגרת נוהל משפחה חצויה" (בהתאם לעמדת המשיבים האמורה באשר למועד הקובע לעניין קריטריון הגיל הקבוע בנוהל).

העתק מהודעת הדוא"ל מטעם המוקד מיום 28.12.2020 מצורף ומסומן ע/17.

48. משטרם התקבלה תשובה עניינית לבקשה מטעם המשיבה בחלוף שלושה שבועות ממועד הגשתה, הגיש המוקד "קדם בג"ץ" בעניינם של העותרים למנהל מחלקת הבג"צים בפרקליטות המדינה ביום 30.12.2020, 4 ימים עובר ליום הולדתה ה-18 של העותרת 2. במסגרת פנייה זו, הזכיר המוקד כי ביקורם האחרון של העותרים 1-7 אצל אבי המשפחה בעזה נערך לפני כשנה. המוקד הסביר כי הבקשה מושא העתירה הוגשה ביום 9.12.2020, 25 ימים בטרם יום הולדתה ה-18 של העותרת 2, בין היתר על מנת שתוכל לקיים ביקור אחרון אצל אביה בעזה במסגרת נוהל "משפחות חצויות". לאחר שציין כי שתי התזכורות שנשלחו למשיבה בעניינם של העותרים לא הועילו, הדגיש המוקד כי:

נוהל 'משפחות חצויות' חדל מלחול על ילדים ישראלים השייכים למשפחות חצויות לאחר שהופכים לבגירים. על פי מדיניות מדינת ישראל, מתאפשרת יציאתם לעזה (שלא לצורך עבודה) של ישראלים בגירים שאחד מהוריהם חי ברצועה, אך ורק במקרים הומניטריים ונדירים, ואז רק ל-3 ימים כל פעם.

על כן, במידה ובקשת מרשינו [העותרים] מיום 9.12.2020, שכאמור הוגשה כמעט 4 שבועות עובר ליום הולדתה ה-18 של _____ [העותרת 2], לא תאושר, ייתכן והפעם הבאה בה תותר יציאתה של _____ לעזה לא יהיה כדי לבקר את אביה אלא כדי להביא אותו לקבורה ולהתאבל על מותו.

לנוכח האמור, ובין היתר על מנת שהעותרת 2 תוכל לקיים ביקור ממושך אחרון אצל אביה בעזה במסגרת נוהל "משפחות חצויות", התבקש מנהל מחלקת הבג"צים "להנחות את הגורמים הרלוונטיים במשרד ישראלים לאשר את בקשת" העותרים "בהקדם האפשרי".

- העתק מ"קדם הבג"ץ" בעניינם של העותרים מיום 30.12.2020 מצורף ומסומן ע/18.
49. בו ביום, התקבלו אצל המוקד שני אישורים נפרדים מטעם מחלקת הבג"צים כי "קדם הבג"ץ" התקבל אצלם.
- העתקים משתי הודעות הדוא"ל מטעם מחלקת הבג"צים מיום 30.12.2020 מצורפים ומסומנים ע/19 א' – ב'.
50. משטרים התקבלה תשובה עניינית הן מהמשיבה הן ממחלקת הבג"צים, שב ופנה המוקד לנציגי האחרונה ביום 3.1.2021 – קרי, במועד יום הולדתה ה-18 של העותרת 2 – וחזר על בקשתו "כי תנחו את הגורמים הרלוונטיים במשרד ישראלים לאשר את בקשת" העותרים "בהקדם האפשרי".
- העתק מהודעת הדוא"ל מטעם המוקד מיום 3.1.2021 מצורף ומסומן ע/20.
51. בהמשך היום, כעבור 5 שעות, התקבל במוקד מענה מטעם מחלקת הבג"צים לפנייתו אליה בעניינם של העותרים מיום 30.12.2020. נציג מחלקת הבג"צים עדכן כדלהלן (הדגשה הוספה):
- העברנו עותק מפנייתך למנהלת תיאום וקישור עזה, ומהם נמסר לנו כי העניין מושא הפנייה **מצוי בבדיקה**; וכי ישיבו לך בימים הקרובים.
- בנסיבות אלה, עליך לעמוד אפוא בקשר ישיר עם מנהלת תיאום וקישור עזה בעניין מושא פנייתך שבסמך (דוא"ל: m.israelim@cogatmtkgaza.gov.il).
- בכך תם טיפול מחלקת הבג"צים בפנייתך שבסמך.
- העתק מהמכתב מטעם מחלקת הבג"צים מיום 3.1.2021 מצורף ומסומן ע/21.
52. כעבור יומיים, ביום 5.1.2021, התקבלה במוקד החלטתה של המשיבה בבקשת העותרים. וזאת, בחלוף 27 ימים ממועד הגשתה ויומיים קלים לאחר יום הולדתה ה-18 של העותרת 2. המשיבה הודיעה כי החליטה לאשר את הבקשה "עד לתאריך 02/07/2021" בנוגע לעותרות 1 ו-3 (וכפועל יוצא, גם בנוגע לעותרים 4-8, הילדים שגילם מתחת ל-16). אולם, על פי אותה החלטה, שכאמור התקבלה אצל המוקד יומיים לאחר שהפכה העותרת 2 לבגירה, הבקשה נדחתה בנוגע לה. המשיבה נימקה את החלטתה השלילית בעניינה של העותרת 2 כדלקמן (הדגשות הוספו):
- לאחר בחינת הבקשה בכובד ראש הוחלט לסרבה [בנוגע לעותרת 2] שהרי אינה עמודת בקריטריונים הקבועים, כיוון שהמבקשת [העותרת 2] בגירה ונפרט. בהתאם לסטטוס ההרשאות כניסה לרצועת עזה על ידי קטיין המתלווה להורה מתאפשרת עד הגיעו של הקטיין לגיל 18. כלומר, במועד הכניסה לרצועת עזה, ככל [כך במקור], על הקטיין להיות מתחת לגיל 18. הבקשה בעניינה [של העותרת 2] הוגשה בתאריך 09/12/20. זאת, פחות מחודש מיום ההולדת ה-18 של המבקשת. **לאחר קבלת ההתייחסויות מכלל הגורמים הרלוונטיים ובטרים קבלת ההחלטה הפכה המבקשת לבגירה ועל כן אינה עומדת עוד בקריטריון הקבוע ולא תוכל להיכנס לרצועת עזה בטרים מלאו לה 18 שנים**. מעבר לכך, לא נמצא מקום לחרוג מהקריטריון הקבוע בעניינה של המבקשת משלא פורטו בבקשה נסיבות מיוחדות המצדיקות חריגה זו.
- העתק מהחלטת המשיבה מיום 5.1.2021 מצורף ומסומן ע/22.

ה. המשיבה דחתה בקשה לשיקול מחדש שהוגשה בעניין העותרים, ככל הנראה מבלי לשקול באופן רציני את הנסיבות החריגות שפורטו במסגרתה

53. ביום 12.1.2021, מעבר לצורך ועל מנת לייתר פנייה לערכאות, הגיש המוקד למשיבה בקשה לשיקול מחדש בנוגע להחלטתה מיום 5.1.2021 לאסור על יציאתה לעזה של העותרת 2 (להלן: **הבקשה לשיקול מחדש**). בו ביום, העתק מהבקשה לשיקול מחדש נשלח למנהל מחלקת הבג"צים בפרקליטות המדינה. בבקשה לשיקול מחדש הדגיש המוקד את הפן האנושי-הומניטארי המובהק במקרה, תוך שהוא מדגיש את הנסיבות הייחודיות שהובילו למצב בו הוגשה בקשה ראשונה בשנת 2020 בראשית חודש דצמבר. בנוסף, הועלו טענות לגבי חוסר הסבירות וחוסר המידתיות של החלטה השלילית שהתקבלה בעניינה של העותרת 2. מדובר בבקשה מפורטת, בת 14 עמודים, המהווה חלק אינטגרלי של כתב עתירה זה.
- העתק מהבקשה לשיקול מחדש מיום 12.1.2021 מצורף ומסומן **ע/23**;
54. ביום 17.1.2021, בחלוף 5 ימים ממועד הגשתה, התקבל אצל המוקד מענה מטעם המשיבה לבקשה לשיקול מחדש. המשיבה דחתה מבלי משים את הבקשה, תוך שהיא חוזרת אחד לאחד על טענותיה במענה לבקשה המקורית. אם כן, נראה כי הנסיבות ההומניטאריות החריגות שהועלו בפני המשיבה בבקשה לשיקול מחדש כלל לא הובאו בחשבון.
- העתק מהמענה מטעם המשיבה מיום 17.1.2021 לבקשה לשיקול מחדש מצורף ומסומן **ע/24**.
55. כאן המקום להזכיר כי ביום 4.2.2021 התקבל במוקד מענה שלילי שני מטעם המשיבה לבקשה לשיקול מחדש, וזאת בחלוף 23 ימים ממועד הגשתה. בתשובה השנייה לא היה שינוי מהותי מבחינת התייחסות המשיבה לבקשה.
- העתק מהמענה השני מטעם המשיבה, מיום 4.2.2021, לבקשה לשיקול מחדש מצורף ומסומן **ע/25**.
56. יצוין, כי העותרת החליטה שלא לממש את האישור שניתן לה ביום 5.1.2021, ושלא לצאת לעזה, עד שעניינה של בתה העותרת 2 יבוא על פתרונו. בחלוף חודש ממועד מתנו, פג תוקפו של האישור.
57. לנוכח כל האמור, ועל מנת לאפשר לעותרת 2 לקיים ביקור ממשוך אחרון, מתוקף נוהל "משפחות חצויות", יחד עם אמה ואחיה הקטנים אצל אבי המשפחה בעזה, לא נותר לעותרים אלא לעתור לבית משפט נכבד זה כנגד החלטות המשיבה לדחות הן את הבקשה מושא העתירה בנוגע לעותרת 2, והן את הבקשה לשיקול מחדש.

הטיעון המשפטי

א. המסגרת הנורמטיבית: נוהל "משפחות חצויות"

א(1). הצורך בהסדרת נוהל "משפחות חצויות" לאור ההגבלות החמורות על כניסת עזתים לישראל

58. בעקבות פרוץ האינתיפאדה השנייה והטלת הגבלות חמורות על שהייתם של תושבי רצועת עזה בישראל ועל תנועה חופשית בין עזה לישראל בכלל, הופרו ונפגעו חיי המשפחה של

"משפחות חצויות", כפי, כאמור, שמכוונות משפחות גרעיניות שחלק מבניהן ישראלים וחלקם עזתים.

59. על פי סעיף 2 לחוק האזרחות והכניסה לישראל (הוראת שעה), תשס"ג-2003 (להלן: **הוראת השעה**), "על אף האמור בכל דין . . . שר הפנים לא יעניק לתושב אזור [ובין היתר, תושב פלסטיני ברצועת עזה, לפי סעיף 1 להוראת השעה] . . . אזרחות לפי חוק האזרחות ולא ייתן לו רישיון לישיבה בישראל לפי חוק הכניסה לישראל, ומפקד האזור [קרי, ראש מת"ק עזה ומספר בעלי תפקיד אחרים במת"ק זה, בהתאם לסעיף 1 להוראת השעה ולהסמכת מפקדי האזור לפי חוק האזרחות והכניסה לישראל (הוראת שעה), התשס"ג-2003 (אשר נחתמה על ידי שר הפנים ביום 19.1.2009)] לא ייתן לתושב אזור היתר לשהייה בישראל לפי תחיקת הביטחון באזור".

60. בין הסייגים לאיסור הגורף הנ"ל על כניסתם של תושבי רצועת עזה אל מדינת ישראל ושהייתם בה, נקבע בסעיף 3 להוראת השעה כי, "על אף הוראות סעיף 2, רשאי שר הפנים, לפי שיקול דעתו לאשר בקשת תושב האזור למתן היתר לשהייה בישראל בידי מפקד האזור – (1) לגבי תושב אזור שגילו מעל 35 שנים – לשם מניעת הפרדתו מבת זוגו השוהה כדין בישראל; (2) לגבי תושבת אזור שגילה מעל 25 שנים – לשם מניעת הפרדתה מבן זוגה השוהה כדין בישראל". דא עקא, סעיף 3ד להוראת השעה קובע כי סמכותו של שר הפנים לפי סעיף 3 להוראת השעה לא תופעל, "אם קבע שר הפנים או מפקד האזור, לפי העניין, בהתאם לחוות דעת מאת גורמי הביטחון המוסמכים, כי תושב האזור . . . או בן משפחתו] עלולים להוות סיכון ביטחוני למדינת ישראל; בסעיף זה, 'בן משפחה' – בן זוג, הורה, ילד, אח ואחות ובני זוגם". עוד נקבע באותו הסעיף, כי "לענין זה, רשאי שר הפנים לקבוע כי תושב האזור או המבקש האחר עלולים להוות סיכון ביטחוני למדינת ישראל, בין השאר על סמך חוות דעת מאת גורמי הביטחון המוסמכים ולפיה במדינת מושבו או באזור מגוריו של תושב האזור או המבקש האחר מתבצעת פעילות העלולה לסכן את ביטחון מדינת ישראל או אזרחיה".

61. בהתאם לכך, "ועל בסיס חוות דעת גורמי הביטחון המוסמכים" לפיה "רצועת עזה הינה אזור בו מתבצעת פעילות העלולה לסכן את ביטחון מדינת ישראל ואזרחיה", הנחתה ממשלת ישראל, בהחלטתה מס' 3598 מיום 15.6.2008 (להלן: **החלטת הממשלה מס' 3598**), את שר הפנים שלא להפעיל את סמכותו לפי סעיף 3 להוראת השעה, ביחס "למי שרשום במרשם האוכלוסין כתושב רצועת עזה, וכן למי שמתגורר ברצועת עזה אף שאינו רשום במרשם האוכלוסין כתושב רצועת עזה". ממשלת ישראל הבהירה כי החלטתה זו תחול "מכאן ולהבא ואיננה] חל[ה] בכל מקרה על מי שבקשתו הראשונית כבר אושרה" (שם).

62. בעקבות הוראת השעה והחלטת הממשלה מס' 3598, האפשרות לקיום חיי משפחה תקינים בישראל נשללה כמעט לחלוטין מהרבה מהמשפחות החצויות – ובניהן משפחת העותרים – ומכמעט כל המשפחות שנוצרו בשני העשורים האחרונים. כיום, כניסת תושב עזה לישראל ושהייתו בה, לצורך קיום חיי משפחה תחת קורת גג אחת יחד עם בן זוגו הישראלי וילדיהם המשותפים, אסורה, אלא במקרים חריגים ביותר ובהתקיים אחד התנאים המיוחדים הבאים:

- בתנאי שקיימים "[טעמים הומניטריים מיוחדים]" מעבר לעובדה כי העזתי נשוי לישראלי ו/או שיש להם ילדים משותפים (בהתאם לסעיף 1א3 להוראת השעה);
  - בתנאי שהעזתי או בת זוגו, ילדו או הורהו "פעלו פעולה של ממש לקידום הביטחון, הכלכלה או ענין חשוב אחר של" מדינת ישראל, או שהסדרת כניסתו של העזתי לישראל ו/או מעמדו בה היא "מענינה המיוחד של המדינה" (בהתאם לסעיף ג3 להוראת השעה);
  - בתנאי שמדובר בהארכת "תוקפו של רישיון לישיבה בישראל או של היתר לשהייה בישראל, שהיו בידי" העזתי "ערב תחילתו של" הוראת השעה (בהתאם לסעיף 1)4 (לה);
  - בתנאי שבקשת העזתי "להתאזרחות לפי חוק האזרחות או . . . לרישיון לישיבה בישראל לפי חוק הכניסה לישראל" הוגשה בטרם יום 12.5.2002 ושלא ניתנה החלטה בה בטרם יום תחילתה של הוראת השעה (בהתאם לסעיף 2)4 (לה);
  - או בתנאי שבקשת העזתי (הראשונית) לפי סעיף 3 להוראת השעה אושרה בטרם מתן החלטת הממשלה מס' 3598.
63. לא זו בלבד שהאפשרות לבני משפחות חצויות להתגורר ביחד בישראל לא קיימת אלא אם כן עונים על אחד התנאים החריגים הנ"ל, אלא שזכאותו של אבי המשפחה העזתי לבקר את בת זוגו וילדיהם המשותפים בישראל גם היא מוגבלת עד מאוד. נקבע בסעיף 3ב להוראת השעה כי, "על אף הוראות סעיף 2, רשאי מפקד האזור לתת היתר לשהייה בישראל למטרה כמפורט להלן: (1) טיפול רפואי; (2) עבודה בישראל; (3) למטרה זמנית, ובלבד שהיתר לשהייה למטרה כאמור יינתן לתקופה מצטברת שלא תעלה על שישה חודשים".
64. המקרים בהם בעלי התפקידים המוסמכים במת"ק עזה מפעילים את הסמכות המוקנית להם (בהיותם "מפקד האזור") בסעיף 3ב להוראת השעה, מפורטים במסמך שמתפרסם על ידי המשיב 2 ושמתעדכן מעת לעת בהתאם למדיניות המשתנה של המשיבים וגורמים ישראליים נוספים, המכונה "סטטוס הרשאות בלתי מסווג לכניסת פלסטינים לישראל, למעברם בין אזור יהודה ושומרון לבין רצועת עזה וליציאתם לחו"ל" (גרסתו המעודכנת ליום 20.12.2020) (להלן: **סטטוס הרשאות**). על פי סעיף 1(ב) לפרק "כללי" לסטטוס ההרשאות, "כניסתו של תושב רצועת עזה לישראל, טעונה היתר מידי מת"ק עזה, בהתאם להסמכה לפי צו הכניסה לישראל (פטור תושבי רצועת עזה), תשס"ה-2005, וכן בהתאם לסמכויות מפקד האזור לפי" הוראת השעה.
- העתק מהפרק ה"כללי" ופרק ב' לסטטוס ההרשאות (גרסתו המעודכנת ליום 20.12.2020) מצורף ומסומן ע/26.
65. המקרים בהם נבחנות בקשות עזתים להיכנס לישראל על ידי הגורמים המוסמכים במת"ק עזה מפורטים בפרק ב' לסטטוס ההרשאות. במקרה של הורה עזתי שבת זוגו וכל ילדיו הם ישראלים, שאינו מצוי בהליך "איחוד משפחות" בישראל ושהוא איש מן המניין – כלומר, שאינו עובד בתחום הרפואי או מטעם משרד הביטחון, ארגון בינלאומי, נציגות דיפלומטית של מדינת חוץ, או הרשות הפלסטינית; שלא קיבל הזמנה לכנס מטעם הרשות הפלסטינית; שאינו עיתונאי, מורה, ספורטאי בכיר, סוחר בכיר, או גורם בכיר או איש מקצוע באחד ממספר תחומים מסוימים נוספים; ושאינו גורם פלסטיני בכיר או בכיר בפת"ח – במקרה

של אבי משפחה חצויה עזתי שכזה, כניסתו לישראל (שלא לצורך מעברו לגדה המערבית) אולי תותר רק באחד המקרים הנדירים הבאים:

- "לצורך קבלת טיפול רפואי מציל חיים או טיפול רפואי שבהעדרו טעם החיים משתנה כליל . . . בכפוף לכך שהטיפול המבוקש אינו זמין ברצועת עזה" (סטטוס ההרשאות, סעיף 2(א) לפרק ב'); ;
- לצורך "ליווי לחולה המקבל טיפול רפואי בישראל" או בחו"ל (שם, בסעיף 2(ג) לפרק ב'); ;
- "לביקור קרוב משפחה מקרבה ראשונה הנמצא באשפוז ממושך . . . או החולה במחלה קשה, אשר יש בה חשש לחיי החולה" (שם, בסעיף 2(ה) לפרק ב'); ;
- "לביקור אסירים הכלואים בבתי הכלא בישראל, בהתאם לכללים וההנחיות הנקבעים על ידי שירות בתי הסוהר בעניין ביקורי כלואים" (שם, בסעיף 5(א) לפרק ב'); ;
- "לביצוע פעולות הכרחיות לשם ניהול הליך משפטי בבית משפט בישראל . . . בכפוף למספר תנאים "לרבות התנאי] כי מניעת כניסתו של התושב תביא לסיכול ההליך המשפטי או לפגיעה קשה בו" (שם, בסעיף 5(ב) לפרק ב'); ;
- "לצורך ראיון בקונסוליות/שגרירויות, בתנאי שהראיון המבוקש איננו זמין ברצועת עזה" (שם, בסעיף 5(ה) לפרק ב'); ;
- "לצורך יציאה לחו"ל" למטרות מסוימות (שם, בסעיף 5(ז) לפרק ב'); ;
- "לצורך השתתפות בחתונה או לוויה של קרוב משפחה מקרבה ראשונה" (שם, בסעיף 5(ח) לפרק ב'); ;
- או "במקרים חריגים" אחרים "שאינם עומדים בקריטריונים" המסוימים, "בכפוף לנסיבות יוצאות דופן" (שם, בסעיף 5(יא) לפרק ב').

66. על כן, בהתאם להוראת השעה, החלטת הממשלה מס' 3598, ומדיניות המשיבים כפי שנקבעת בסטטוס ההרשאות, נאסר על הרבה מאוד מהמשפחות החצויות, לרבות משפחת העותרים, מלממש את זכותן לחיי משפחה תקינים בשטחי מדינת ישראל. וזאת, משום שנאסר על אבי המשפחה העזתי להתגורר בישראל יחד עם שאר בני משפחתו הגרעינית. לא זו אף זו, ברוב המקרים שכאלה, שהייתו הזמנית של אבי המשפחה העזתי בישראל, באופן שתאפשר לו להיפגש עם לפחות חלק מבני משפחתו הגרעינית הישראלים, תותר רק במקרים מסוימים בהם אחד מבני המשפחה חולה במחלה קשה או מאושפז, נכלא בבית כלא ישראלי, עומד להתחתן או נפטר. כאמור לעיל, לא ניתן לבן זוגה של העותרת להיכנס לישראל מזה למעלה מ-13 שנים.

א(2). התפתחות נוהל "משפחות חצויות"

67. בהינתן ההגבלות החמורות האלו, שלמעשה מונעות מהרבה מהמשפחות החצויות להתגורר ביחד בישראל ואף לקיים ביקורים משפחתיים קצרים בה, נוהלו של המשיב בעניין "משפחות חצויות" הינו המנגנון היחיד המאפשר לבני משפחות אלה לממש – ולו באופן חלקי – את זכותם החוקתית לחיי משפחה תקינים בארצם.

68. במאמר מוסגר יצוין, כי עוד בטרם פרוץ האינתיפאדה השנייה וחקיקת הוראת השעה, קיים "נוהל משפחות חצויות" שמטרתו הייתה דווקא **לאפשר** לבני משפחות חצויות להתגורר **יחד בישראל**. באמצעות הנוהל הזה, הונפקו לתושבי רצועת עזה (וכן לתושבי הגדה המערבית), אשר היו נשואים לתושבי ישראל ושבקשתם התקינה לאיחוד משפחות בישראל תלויה ועומדת במשרד הפנים מעל שנה אחת, היתרים מתחדשים לשהייה ולינה בישראל לשישה חודשים.

העתק ממכתב מטעם פרקליטות המדינה מיום 4.1.1999 שנשלח לנציג המוקד במסגרת בג"ץ 3677/97 **רואידה נ' שר הפנים** מצורף ומסומן ע/27.

69. "נוהל משפחות חצויות", במתכונתו הנ"ל, הינו שריד מעידן שחלף. בעקבות פרוץ האינתיפאדה השנייה, חקיקת הוראת השעה (ובהמשך, מתן החלטת הממשלה מס' 3598), והטלת הגבלות חמורות אף על כניסת ישראלים לרצועת עזה, נקבע נוהל "משפחות חצויות" עם מנגנון הפוך. וזאת, על מנת שלא תישלל לחלוטין זכותם של בני משפחות חצויות לקיים חיי משפחה תקינים בארצם, במקרים (הרבים) בהם נשללה זכותם לעשות זאת בשטחי מדינת ישראל.

70. כבר בשלהי 2004, הודיעו רשויות המדינה על קיום נוהל "משפחות חצויות" במתכונת הדומה לזו הנוכחית, המאפשר לבני משפחות חצויות לממש ברצועת עזה את זכותם לחיי משפחה:

3. הרצון להגן על התא המשפחתי וטובת הילדים ולקיים חיי משפחה תקינים ככל האפשר עומד לנגד עיני רשויות צה"ל באזור [חבל עזה]. היותו של אחד מבני הזוג תושב ישראל, בעוד בן הזוג השני הינו תושב הרשות הפלסטינית, בוודאי שאיננה מקלה על קיום חיי משפחה תקינים, קל וחומר כאשר מעורבים ילדים במציאות זו.

4. לאור המודעות לקושי האמור לעיל, גובשו נהלי עבודה העוסקים במשפחות חצויות. על פי נהלים אלו, רשאי בן הזוג הישראלי להגיש בקשה, בצירוף מסמכים תומכים, לימשרד ישראלים של מנהלת התיאום והקישור (מת"ק) במעבר ארז, להתיר כניסתו לרצועה לצורך ביקור בן זוגו, תושב הרצועה.

העתק ממכתב מטעם היועץ המשפטי לצה"ל באזור חבל עזה שנשלח לנציג המוקד ביום 9.11.2004 מצורף ומסומן ע/28.

71. גם בשלהי שנת 2004, במסגרת בג"ץ 10043/03 **אבאגיאן נ' מפקד כוחות צה"ל ברצועת עזה**, הודיע המשיב (שם) על החלטתו "שלא להתיר... את כניסתם **התדירה והבלתי מבוקרת** של אלפי ישראלים לאזח"ע, גם אם קרובי משפחתם מתגוררים ברצועה". עם זאת, באותה תגובה משלימה (מס' 2) מיום 27.8.2004 (סעיפים 21-22), פירט המשיב מספר מקרים בהם כניסת ישראלים לרצועת עזה תתאפשר, וביניהם המקרה המוסדר בנוהל "משפחות חצויות" (קווי התחתון הוספו):

עם זאת, ונוכח הרצון להתחשב, במידת האפשר, בצורכיהם של תושבי הרשות הפלסטינית, כמו גם ברצונם של אזרחי ותושבי ישראל לבקר את קרוביהם המתגוררים באזח"ע, מאפשר המשיב, אף בתקופת העימות המזוין, ובהעדר מניעה ביטחונית פרטנית, כניסתם לאזח"ע של קרובי משפחה מדרגה ראשונה המבקשים לבקר באזח"ע בשל קיומו של צורך הומניטרי חריג (חתונה), אירוסין, מחלה קשה, הלוויה וכיו"ב.

כן מותרת, בהעדר מניעה ביטחונית פרטנית, כניסתם לאזח"ע של ישראלים הנשואים לאדם המתגורר באזח"ע.

בנוסף, מתיר המשיב, בהעדר מניעה ביטחונית פרטנית, את כניסתם לאזח"ע, של ישראלים המבקשים לבקר את קרובי משפחתם מדרגה ראשונה, עימם לא נפגשו בשנה האחרונה ובלבד שהבקשה היא לביקור במהלך אחד מהחגים – עיד אל אדחה, עיד אל פיטר (למוסלמים) או חג המולד (לנוצרים).

יצוין עוד, כי ישראלים שלהם ניתן היתר ביקור באזח"ע רשאים לצרף כנלווים אף את קרובי משפחתם מדרגה ראשונה שגילם אינו עולה על 18.

העתק מתגובה משלימה (מס' 2) מטעם המשיב מיום 27.8.2004 שהוגשה במסגרת בג"ץ 10043/03 מצורף ומסומן ע/29.

72. יצוין, כי במהלך השנים הלכה וצומצמה רשימת המקרים בהם מותרת כניסת ישראלים לרצועת עזה לצורך ביקור קרובי משפחה עזתיים. עד שנת 2008 הוסרה האפשרות לבקר במהלך החגים את בני משפחה מקרבה ראשונה עמם לא קוים מפגש בשנה האחרונה, ועד שנת 2011 נשללה האפשרות להשתתף בחגיגת אירוסין של בן משפחה מקרבה ראשונה. ברם, עיקרו של נוהל "משפחות חצויות" עודנו עומד על כנו, אם כי תוך שינויים לניסוחו של הנוהל עצמו.

73. כאמור, על פי סעיפים 2(א), 22(א), 23(ה), ו-24(א) לחוק יישום תכנית ההתנתקות, תשס"ה-2005, וצו יישום תכנית ההתנתקות (חבל עזה), תשס"ה-2005, כניסתם של ישראלים לרצועת עזה, ושהייתם בה, אסורה, אלא אם כן יקבלו היתר מטעם המשיב (רי לעניין זה פס' 6 לפסק דינה של השופטת פרוקצ'יה בבג"ץ 10336/06 **אבו חוזה נ' אלוף פיקוד הדרום** (פורסם בנבו, 27.12.2006) ("יעל פי סעיף 24(א) לחוק יישום תכנית ההתנתקות, התשס"ה-2005, לא יכנס ישראלי לשטח חבל עזה בלא היתר מטעם המפקד. הגורם המוסמך לאשר כניסת ישראלים לחבל עזה הוא אלוף פיקוד הדרום)).

74. כידוע, כשנתיים לאחר יישום תכנית ההתנתקות וביטול הממשל הצבאי בעזה (שהתבצעו בהתאם להחלטת הממשלה מספר 4235 מיום 11.9.2005 והמנשר בדבר סיום הממשל הצבאי, שנחתם למחרת היום על ידי מפקד כוחות צה"ל באזור חבל עזה), עלה ארגון החמאס ביוני 2007 לשלטון ברצועה. בעקבות זאת, הגדירה ועדת השרים לביטחון לאומי של ממשלת ישראל, בהחלטתה ב/34 מיום 19.9.2007, את רצועת עזה כ"שטח עויני", בהיותה תחת השליטה של חמאס (שהוכר באותה החלטה כ"ארגון טרור") (בג"ץ 5268/08 **ענבר נ' אלוף פיקוד הדרום**, פס' 1 לפסק דינה של השופטת חיות (כתוארה דאז) (אשר מצטט מהחלטת הוועדה האמורה מיום 19.9.2007) (פורסם בנבו, 9.12.2009)). "לאור זאת", הכריזה הוועדה, "ייוטלו הגבלות נוספות על שלטון החמאס . . . ותוטל מגבלה על תנועת אנשים מהרצועה ואליה" (שם).

75. אף על פי ההתפתחויות הנ"ל, ביולי 2008 הבהיר מת"ק עזה כי נוהל "משפחות חצויות" לא השתנה: "תותר כניסת ישראלים הנשואים לתושב המתגורר באזח"ע למטרת ביקור בעל/אישה . . . [וכן] תותר כניסתו של נלווה ובתנאי שהוא קרוב משפחתו מדרגה ראשונה של מי שהותרה כניסתו לרצועה – בן זוג אחד או ילדים עד גיל 18".

העתק ממכתב בעניין "הבהרת קריטריונים לכניסת ישראלים לרצועה", שנשלח לנציג המוקד ביולי 2008 מטעם מת"ק עזה, מצורף ומסומן ע/30.

76. נוהל "משפחות חצויות" נוסח באופן דומה במסמך מאת מתפ"ש ממאי 2011 בעניין "מדיניות תנועת אנשים בין מדינת ישראל לרצועת עזה". שם, נקבע כי מותרת "יציאה [של ישראלים לרצועת עזה] במסגרת נוהל 'משפחות חצויות' – יציאת ישראלים שבו זוגם מתגורר ברצועה לצורך התאחדות עם בן הזוג". כמו כן, נקבע שם כי תותר יציאתם לרצועה של "נלווים", לרבות "ילדים עד גיל 18" של ישראלים שהותרה כניסתם לעזה (בין היתר, מתוקף נוהל "משפחות חצויות").

העתק מהמסמך מאת מתפ"ש בעניין "מדיניות תנועת אנשים בין מדינת ישראל לרצועת עזה" (מעודכן ליום 5.5.2011) מצורף ומסומן ע/31.

77. יצוין, כי היו תקופות קצרות לאורך השנים בהן הפסיקו המשיבים (באופן גורף או חלקי) לאשר, ובמקרים מסוימים אף לבחון, בקשות להיתרי יציאה לעזה מתוקף נוהל "משפחות חצויות", למשל בעקבות פרוץ הלחימה ברצועת עזה בקיץ 2014. אבל בכל המקרים האלה, עם הזמן חידש המשיבים את טיפולם התקין והרגיל בבקשות שהוגשו בהתאם לנוהל "משפחות חצויות", וזאת לנוכח חיוניותו המוכרת והמוסכמת לחיי המשפחה התקינים של בני אותן משפחות.

78. גם בשלהי שנת 2015 החליטו המשיבים לצמצם את הקריטריונים ליציאתם של ישראלים לעזה. ביום 4.8.2015 הודיע נציג מתפ"ש לנציג המוקד, כי ביום 23.7.2015 "הנחה מפקד פיקוד הדרום על צמצום יציאת ישראלים לרצועת עזה, מחשש לסיכון לחייהם, נוכח המצב הביטחוני השורר ברצועת עזה אשר החמיר בתקופה האחרונה. חשש זה, [מצטרף לחשש ביטחוני הקיים גם מניצול לרעה של יציאת ישראלים לרצועת עזה לצורכי ארגוני הטרור". באותו מכתב, הבהיר נציג מתפ"ש כי "אין ההנחיה [הזאת] אוסרת באופן גורף על יציאת ישראלים לרצועת עזה, אלא מצמצמת את הקריטריונים המאפשרים מתן היתר ליציאה, אך ורק למקרים פרטניים, ובנסיבות חריגות ייחודיות ודחופות". בעקבות החלטה זו של המשיב, הרבה בקשות שהוגשו עד לתחילת 2016 נדחו, על אף שעמדו בכלל הקריטריונים הנקבעים בנוהל "משפחות חצויות" (כך קרה לבקשה אחת של העותרים, אך כשבוע לאחר מועד הסירוב חזרו המשיבים בהם מהחלטתם השלילית ואישרו את הבקשה). אבל גם תקופה זו חלפה בזמנה, וחזר המשיב בהמשך המחצית הראשונה של שנת 2016 לאשר כרגיל את בקשותיהם של משפחות חצויות.

העתק ממכתב שנשלח מנציג מתפ"ש לנציג המוקד ביום 4.8.2015 מצורף ומסומן ע/32.

א(3). המנגנון למימוש הזכות של בני משפחות חצויות לחיי משפחה תקינים, כפי שמוסדר בנוהל "משפחות חצויות" בנוסחו העדכני

79. כיום, הנוסח העדכני והמלא של נוהל "משפחות חצויות" נקבע בשלושה מסמכים שמתפרסמים באתר של המשיב 2: סטטוס ההרשאות, הנ"ל, בו נקבעים הקריטריונים ליציאתם של ישראלים לרצועת עזה ושהייתם בה (לרבות הקריטריון הנועד למשפחות חצויות); נוהלה של המשיבה בעניין "טיפול בבקשות ישראלים ליציאה מישראל לרצועת עזה – משרד ישראלים" (גרסתו המעודכנת ליום 11.2.2019 (להלן: **נוהל הטיפול**)), בו נקבעים כללים באשר להגשתן, בחינתן, ואישורן של בקשות של ישראלים "להיתר יציאה ושהייה ברצועת עזה" בהתאם לקריטריונים הקבועים בסטטוס ההרשאות; ונוהלו של המשיב 2

בעניין "הסדרי כניסת ישראלים לרצועת עזה דרך מעבר ארז" (גרסתו המעודכנת לאפריל 2015 (להלן: **נוהל הכניסה**)), הנספח לנוהל הטיפול ובו מוסדר "הליך ביצוע הכניסה של ישראלים לרצועת עזה במעבר ארז (זאת לאחר קבלת הודעה מרשויות מת"ק עזה כי בקשתם להיתר כאמור אושרה בהתאם למדיניות הנוהגת)".

העתק מ"נוהל טיפול בבקשות ישראלים ליציאה מישראל לרצועת עזה – משרד ישראלים", מיום 11.2.2019, מצורף ומסומן ע/33;

העתק מנוהלו של המשיב 2 בעניין "הסדרי כניסת ישראלים לרצועת עזה דרך מעבר ארז", מאפריל 2015, מצורף ומסומן ע/34.

80. בסעיף 7(ב) לפרק ב' לסטטוס ההרשאות, נקבע כי "יציאת ישראלים לרצועה לא תותר אלא במקרים הומניטאריים שייבחנו פרטנית ובנסיבות חריגות, ייחודיות ודחופות בלבד". סעיף 7(ג) לפרק ב' לסטטוס ההרשאות קובע את "הקריטריונים ליציאתם של ישראלים לרצועת עזה". על פי תת סעיף (2) לסעיף 7(ג) לפרק ב' לסטטוס ההרשאות, אחד "הקריטריונים" האלה הינו:

'משפחות חצויות': יציאת ישראלים שכן זוגם על-פי נישואין מתגורר ברצועה (משפחות חצויות)', לצורך התאחדות עם בן הזוג, יחד עם ילדיהם הישראלים עד גיל 18. במידה שההורה הישראלי אינו יכול לצאת לרצועה (רק במקרים של מחלה קשה המונעת את תנועתו/מוות/גירושין), יתאפשר לילדיו (עד גיל 18) לצאת לרצועה, לביקור ההורה העזתי.

(א) כשמדובר בילדים עד גיל 16, יתאפשר ליווי של בן משפחה אחד מקרבה ראשונה או שניה (אח גדול-עד גיל 18, סבא/סבתא ובמקרים חריגים יאושר ליווי של דוד/ה ישראלים).

(ב) האישור יינתן רק לבני המשפחה הישראלים (הורים/ילדים).

(ג) יציאת הילדים (עד גיל 18) תעשה לאחר חתימה של האפוטרופוס הישראלי על הצהרת הסרת אחריות ביטחונית ואישית טרם יציאתם לרצועה.

(ד) יציאת ילדים ללא ליווי הורה תתאפשר לפרק זמן שלא יעלה על שבוע ימים.

81. המקרים ה"קריטריוניים" הנוספים בהם ישראלים זכאים לקבל היתרים לצאת לרצועת עזה ולשהות בה (שלא לצרכי עבודה) מוגדרים בתת סעיף (1) לסעיף 7(ג) לפרק ב' לסטטוס ההרשאות, כדלקמן:

'יציאה במקרה של צורך הומניטארי חריג:

(א) יציאת ישראלים לרצועה לצורך ביקור קרוב משפחה מקרבה ראשונה / סבא סבתא, החולה במחלה קשה, אשר יש בה חשש לחיי החולה או כזו המצריכה אשפוז ממושך.

(ב) יציאת ישראלים לרצועת [כך במקור] לצורך השתתפות בלווייה או בחתונה של קרוב משפחה מדרגה ראשונה, כולל סבים וסבתות.

(ג) **יציאת נלווים:** מותרת יציאתם לרצועה של ילדיו עד גיל 16 בלבד, של ישראלי שהותרה יציאתו לרצועה בהתאם לקריטריונים לעיל, כנלווים.

82. כפי שנקבע בסעיף 1(ג) לפרק "כללי" לסטטוס ההרשאות, "יציאתו של ישראלי, לרבות תושב ישראלי ואזרח זר שניתן לו רישיון ישיבה בישראל, לרצועת עזה, טעונה היתר מידי מפקד פיקוד הדרום ומת"ק עזה מטעמו, בהתאם להסמכה לפי סעיף 24 לחוק יישום תכנית ההתנתקות, התשס"ה-2005". בהתאם לכך, בקשות לקבלת היתרים מתוקף נוהל "משפחות חצויות" מוגשות למשרד ישראלים (במת"ק עזה) ומטופלות על ידו. על פי סעיף 3(ז) לנוהל הטיפול, תוקף ההיתרים שמונפקים בהתאם לנוהל "משפחות חצויות" הוא "עד 6 חודשים",

ואילו תוקף ההיתרים שמונפקים במקרים הומניטריים ו/או "חריגים" אחרים הוא "עד 3 ימים". יצוין, כי במסגרת נוהל "משפחות חצויות", לילדים ישראלים קטינים שמעל גיל 16 מונפקים היתרים אישיים נפרדים, ואילו ילדים ישראלים קטינים מתחת לגיל 16 נחשבים כנלווים להורם הישראלי וכלולים בהיתרו.

83. יצוין, כי על פי נוהל הטיפול, חלה חובה לצרף לבקשה תקינה תצלומים של תעודות הזהות של כלל הישראלים המבקשים לבקר את בן הזוג/ההורה העזתי (לרבות ילדים נלווים), ועל פי נוהל הכניסה, חובה על קטין שבקשתו אושרה להציג מסמך נסיעה (למשל, דרכון) במעבר ארז על מנת שיציאתו בפועל לרצועה תותר.

84. יצוין, כי החל מאמצע שנת 2019, התחילה המשיבה לאשר את בקשות ישראלים להיתרים מתוקף נוהל "משפחות חצויות" לא "לחצי שנה", כפי שנהגה לעשות שנים רבות, אלא "עד לתאריך" מסוים, שלעיתים מאפשר ביקור של פחות משישה חודשים. עוד יצוין, כי מכיוון שתוקף האישור (קרי, התקופה במהלכה ניתן להנפיק היתר בהתאם לאישור ולצאת לעזה מכוחו) עודנו עומד על חודש, כל עוד הייתה המשיבה מאשרת בקשה "לחצי שנה", יכלו בני המשפחה החצויה לצאת לעזה בתוך חודש מקבלת האישור, ולקבל היתר לשהות בעזה למשך שישה חודשים ממועד יציאתם בפועל, דהיינו, ממועד הנפקת ההיתר. כיום, אמנם עוד שעדיין ניתן לממש אישור "עד לתאריך" מסוים תוך חודש מנתינתו, אבל כל יום שחולף למן קבלת האישור בנוסח זה ועד למימושו והיציאה בפועל לרצועה, מנוכה מתקופת השהייה המותרת ברצועה, שתסתיים בתאריך המצוין באישור.

85. כך או כך, מטרתו של נוהל "משפחות חצויות" הייתה ועודנה לאפשר לבני זוג שאחד מהם ישראלי והשני עזתי, לקיים חיי משפחה תקינים בארצם יחד עם ילדיהם הקטינים. בהתאם לנוהל במתכונתו הנוכחית, ובכפוף למדיניותה המשתנה של מדינת ישראל ובדיקות ביטחוניות שמתבצעות לכל ישראלי, לרבות קטינים מגיל 16 ומעלה, מונפקים היתרים המאפשרים לבן הזוג הישראלי לצאת לרצועה ולשהות בה לצד בן זוגו העזתי, יחד עם ילדיהם הישראלים הקטינים, לתקופה שאורכה עד שישה חודשים.

86. על פי דין, מותר לישראלים שנכנסו לרצועת עזה באמצעות היתר שהונפק בהתאם לנוהל "משפחות חצויות" (ובכלל) לצאת ממנה ולחזור לישראל דרך מעבר ארז בכל רגע נתון. תוקף ההיתר פג בעת יציאת הישראלים את רצועת עזה, אפילו אם לא שהו ברצועה עד לתום התקופה המותרת. לפיכך, כל פעם שבני המשפחות החצויות הישראלים מעוניינים להיכנס שוב לעזה, הם נדרשים לבקש ולקבל היתר חדש מטעם המשיבה. מאידך, בני המשפחות החצויות הישראלים המעוניינים להישאר ברצועת עזה מעבר למועד הפקיעה של היתרם, נדרשים להגיש בקשה לחידושו לקראת מועד זה (כאשר באופן רשמי, חידוש היתר נחשב על ידי המשיבה כהנפקת היתר חדש).

87. ככלל, אין מגבלות על כמות ההיתרים שניתן לקבל מתוקף נוהל "משפחות חצויות" או על התכיפות בה ניתן לבקשם. על כן, בפועל הנוהל מסדיר שתי אפשרויות לקיום חיי משפחה עבור משפחות חצויות. בני משפחה חצויה ישראלים יכולים לבחור להקים את מרכז חייהם בעזה ולהתגורר שם יחד עם ההורה/בן הזוג העזתי תחת קורת גג משותפת אחת. במקרה הזה, הם יידרשו לחדש את היתריהם כל חצי שנה, וכל פעם שייצאו לישראל בכדי לבקר את

קרוביהם הישראלים (או לכל סיבה אחרת) יצטרכו לקבל היתרים חדשים על מנת לחזור לביתם ברצועה. לחלופין, בני משפחה חצויה ישראלים יכולים לבחור להתגורר בישראל מרוחקים מההורה/בן הזוג העזתי, ולבקרו מפעם לפעם ברצועה בכפוף לקבלת ההיתרים הנדרשים לכל ביקור.

88. יודגש, כי נוהל "משפחות חצויות" לא מבטיח כיאות את מימושה המלא של הזכות לחיי משפחה של בני משפחות חצויות. כאמור, בכל פעם שבני משפחה חצויה ישראלים מבקשים לחזור לביתם בעזה ולהתאחד שם עם אבי המשפחה העזתי, הם נדרשים להגיש בקשה חדשה. לא פעם, מענה לבקשה – בין אם חיובי או שלילי – מתקבל רק לאחר שבועות ואף חודשים ממועד ההגשה. כאמור, אפילו כשבקשותיהם של בני משפחות חצויות ישראלים מתקבלות ומאושרת שהייתם בעזה לשישה חודשים, האישור עצמו עומד בתוקף רק לחודש; על כן, אם מכל סיבה שהיא בני המשפחה החצויה לא מספיקים לצאת לעזה תוך חודש ממתן ההחלטה החיובית בבקשתם, הם חייבים להגיש בקשה חדשה ולהתחיל את כל התהליך מחדש.

89. לא זו אף זו. בשני מקרים מסוימים, נוהל "משפחות חצויות" שולל את האפשרות של ילדים ישראלים של משפחות חצויות לממש בארצם את זכותם לחיי משפחה תקינים עם הוריהם העזתיים.

90. יודגש, כי על פי הנוהל במתכונתו הנוכחית, הכלל הוא כי אי יכולתו של ההורה הישראלי ללוות את ילדיהם הקטינים המשותפים שלו ושל בן זוגו העזתי לרצועה, מונעת מהילדים הישראלים לבקר אצל ההורה העזתי. רק אם אי יכולתו של ההורה הישראלי ללוות את ילדיו לרצועה נובעת מ"מחלה קשה המונעת את תנועתו", פטירתו, או מהיות בני הזוג גרושים, מותר לילדים לצאת לרצועה בכדי לבקר את ההורה העזתי. וזאת, "לפרק זמן שלא יעלה על שבוע ימים", במקום תקופה ממושכת של עד שישה חודשים; וביחס לילדים מתחת לגיל 16, אף בכפוף לקבלת "ליווי של בן משפחה אחד מקרבה ראשונה או שניה".

91. ובענייננו, חשוב לחזור ולהטעים, כי נוהל "משפחות חצויות" חדל לחול על ילדים ישראלים לאחר יום הולדתם ה-18. כלומר, בקשה להיתר יציאה לרצועת עזה במסגרת נוהל "משפחות חצויות" תידחה בנוגע לילד ישראלי אם הוגשה לאחר שהפך לבגיר. כפי שיפורט להלן, המשיבים טוענים במקרה זה, כי ילד ישראלי לא יוכל לצאת לאזה במסגרת נוהל "משפחות חצויות" לאחר שכבר מלאו לו 18 שנים; אך במקרים אחרים דווקא כן אפשרו המשיבים לילדים שבקשותיהם הוגשו בטרם יום הולדתם ה-18 לצאת לעזה אף לאחר יום הולדתם זו, וכן לשהות ברצועה לעוד חצי שנה. כפי שנטען בהמשך, לשיטת העותרים, הפרשנות לפיה המועד הקובע לעניין קריטריון הגיל הקבוע בנוהל "משפחות חצויות" הינו מועד הגשת הבקשה ולא מועד הכניסה לעזה בפועל, הינה פרשנות אפשרית ללשון הנוהל הפוגעת הרבה פחות בזכותם של קטינים ישראלים לחיי משפחה עם ההורה העזתי מאשר פרשנותם של המשיבים.

92. כך או כך, אין חולק כי זכאותה של ילדה ישראלית לבקש כי יונפק לה היתר מתוקף נוהל "משפחות חצויות" נשללת ממנה ברגע שחדלה להיות קטינה, ובד בבד נשללת זכותה לקיום חיי משפחה תקינים עם הורה העזתי (ועם אחיה העזתיים במידה ויש לה) בארצם. למעשה, על פי נהלי המשיב, האפשרות החוקית היחידה – ובהיותה כך, האבסורדית – שעומדת בפני

ילדה ישראלית בגירה המבקשת להמשיך לקיים חיי משפחה תקינים עם הורה העזתי בארצם, היא להתחתן עם תושב הרצועה ולהקים איתו משפחה גרעינית חצויה משלה, ובכך לקנות לעצמה (מחדש) זכאות לקבלת היתרים במסגרת נוהל "משפחות חצויות".

93. כזכור, בהתאם לקריטריונים של המשיבים, כפי שנקבעים בסעיף 7(ב) ו-7(ג) לפרק ב' לסטטוס ההרשאות, בקשותיהם של ילדים ישראלים **בגירים** של משפחות חצויות לצאת לרצועת עזה (שלא במסגרת עבודתם) **נשקלות** אך ורק "במקרים הומניטאריים... ובנסיבות חריגות, ייחודיות ודחופות בלבד", וזאת ככלל רק "לצורך ביקור קרוב משפחה מקרבה ראשונה" (כולל סבים) הנמצא (כדין) ברצועה "ו[ה]חולה במחלה קשה, אשר יש בה חשש לחיי החולה או כזו המצריכה אשפוז ממושך", או "לצורך השתתפות בלווייה או בחתונה של קרוב משפחה מדרגה ראשונה" (כולל סבים) שתיערך ברצועה. בכפוף לבדיקות ביטחוניות פרטניות ולמדיניות המשתנה של מדינת ישראל, בקשות אלה מאושרות, ככלל, לתקופה שלא תעלה על שלושה ימים.

94. על כן, לאחר שמלאו לה 18 שנים, ילדה ישראלית (שלה אין בן זוג או קרובי משפחה מקרבה ראשונה (כולל סבים) ברצועת עזה פרט מהורה העזתי), זכאית אך ורק **לבקר** אצל ההורה העזתי, וזאת, רק אם יינשא ההורה לבן זוג חדש או יחלה במחלה קשה, ואז רק לשלושה ימים בכל פעם. בנסיבות הנ"ל, במידה וההורה העזתי לא יתחתן שוב ולא יסבול ממחלה קשה, לא תהיה ילדתו הישראלית הבגירה זכאית לצאת לרצועת עזה כדי לבקר, אלא רק כדי לקוברו.

ב. המשיבים פוגעים בזכותם לחיי משפחה של העותרת 2, אמה ואחיה הקטנים

95. במניעת יציאתה של העותרת 2 לרצועת עזה, מונעים המשיבים ממנה לבקר, בפעם האחרונה במסגרת נוהל "משפחות חצויות", את אביה, החי ברצועה. כמו כן, מונעים המשיבים מאמה ומאחיה הקטנים לקיים ביקורם הממושך האחרון (ועבור התינוקת, גם הראשון) **יחד עם העותרת 2** אצל אבי המשפחה בעזה. בכך, פוגעים המשיבים פגיעה אנושה בזכותה של העותרת 2 – ופגיעה חמורה בזכותם של אמה ואחיה הקטנים – לחיי משפחה יחד עם אבי המשפחה. זכות זו נגזרת, בין היתר, מהזכות לכבוד האדם, ונמנית על הזכויות הטבעיות הבסיסיות והחשובות ביותר. כפי שנקבע על ידי השופטת פרוקצ'יה בעניין הזכות למשפחה בפרשת **דוברין**:

חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו מעגן זכויות אדם לכבוד ולחירות... בתחומיה של הזכות לכבוד האדם, ניצבת זכותו של האדם למשפחה... הזכות למשפחה הינה אחד היסודות המרכזיים של הקיום האנושי. היא נגזרת מההגנה על כבוד האדם, מן הזכות לפרטיות, ומן ההגשמה של עקרון האוטונומיה של רצון הפרט, המצויה בגרעינו המהותי של מושג כבוד האדם.

(בג"ץ 2245/06 **דוברין נ' שרות בתי הסוהר**, פס' 12 לפסק דינה של השופטת פרוקצ'יה (פורסם בנבו, 13.6.2006) (אזכורים הושמטו)).

96. היחסים המיוחדים בין בני אותו מעגל משפחתי זכו להכרה ולהגנת המשפט. כפי שאמר הנשיא דאז ברק בפרשת **עדאלה**:

'חובתנו הראשונית והבסיסית לקיים, לטפח ולשמור על התא החברתי היסודי והקדום ביותר בתולדות האדם, שהיה, הווה ויהיה היסוד המשמר ומבטיח את קיומה של החברה האנושית – הלוא היא המשפחה הטבעית'. . . הקשר המשפחתי, והגנה עליו ועל מרכיביו הגרעיניים (בני הזוג וילדיהם), מונח ביסוד

המשפט הישראלי. למשפחה תפקיד חיוני ומרכזי בחייו של היחיד ובחייה של החברה. הקשרים המשפחתיים, עליהם מגן המשפט ואותם הוא מבקש לפתח, הם מהחזקים ומהמשמעותיים ביותר בחייו של אדם.

(בג"ץ 7052/03 **עדאלה** - המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל נ' **שר הפנים**, פ"ד סא(2) 202, פס" 25 לחוות דעתו של הנשיא ברק (2006) (הדגשה הוספה) (אזכור הושמט) (להלן: עניין **עדאלה**)).

97. הזכות לחיי משפחה כוללת בחובה גם את זכותם של ילדים לגדול אצל הוריהם ואת זכותם של הורים לגדל את ילדיהם. כפי שנקבע ברע"א 669/00 **פלונית נ' היועץ המשפטי לממשלה**, פ"ד נד(3) 196, 209 (2000), "קיימת זכות טבעית ובסיסית להורים לגדל את ילדם".

98. כמו כן, חלק מהזכות לחיי משפחה היא זכותו וחובתו של כל אדם לדאוג להוריו ולכבדם. פים לעניין זה דבריו של המשנה לנשיא דאז מנחם אלון על חובת כיבוד הורים:

הקשר בין ילד להוריו ומצוות כיבוד הורים יסוד מוסד ועיקרון מקודש הם במורשת ישראל מקדמת דנא, ובכל חברה אנושית בת תרבות; והוא הדיבר החמישי שבעשרת הדיברות: 'כבד את אביך ואת אמך' (שמות, כ, יב[יא]); דברים, ה, טז[יב]). וכל כך למה? על שום שישלושה שותפין הן באדם: הקדוש ברוך הוא, ואביו ואמו (קידושין, ל, ב[יג]). וצא ולמד עד היכן מגעת חובת כיבוד אב ואם בעיניהם ובמעשיהם של חכמים. וכך מסופר על רבי טרפון (מגדולי התנאים שבמאה הראשונה לספירה): 'רבי טרפון היתה לו אם זקנה. כל אימת שביקשה לעלות על יצועה, גחן בפניה ועלתה, וכל אימת שיורדת היתה מיצועה, התכופף ונחתה עליו. יום אחד השתבח בבית המדרש במעשיו. אמרו לו: עדיין לא הגעת לחצי כיבוד. כלום זרקה ארנקי בפניך לים ולא הכלמתה?' (קידושין, לא, ב[יג], בתרגום לעברית. . . .).

(ע"א 1482/92 **הגר נ' הגר**, פ"ד מז(2) 793, 805 (1993)).

99. בהתאם לאמור, ולנוכח חשיבותו העליונה של "הקשר המשפחתי. . . בחייו של היחיד ובחייה של החברה", מוקנית לכל אדם, הן על פי המשפט הישראלי והן על פי המשפט הבינלאומי, זכות לחיי משפחה (עניין **עדאלה**, הנ"ל, בפס" 25 לחוות דעתו של הנשיא ברק). כנגד זכות בסיסית וחיונית זו, מוטלת על המשיבים החובה לכבד את המעגל המשפחתי של העותרים. והרי, נקבע על ידי בית משפט נכבד זה כי "ישראל מחויבת להגנה על התא המשפחתי מכוחן של אמנות בין-לאומיות" (בג"ץ 3648/97 **סטמקה נ' שר הפנים**, פ"ד נג(2) 728, 787 (1999)).

100. בין היתר, תקנה 46 לאמנה בדבר הדינים והמנהגים של מלחמה ביבשה לרבות תקנות בקשר לדיני ומנהגי המלחמה ביבשה (האג 1907) (להלן: אמנת האג (1907)), המהווה דין בינלאומי מנהגי, קובעת:

יש לכבד את כבוד המשפחה וזכויותיה, חיי אדם, רכוש פרטי, וכן את אמונות-הדת ומנהגי הפולחן.

101. מחקרו המקיף של הוועד הבינלאומי של הצלב האדום שפורסם בשנת 2005, במטרה לזהות את כללי המשפט ההומניטרי הבינלאומי המנהגי, מכיר את חובת המדינה להגן על חיי משפחה כאחד מכללים אלה:

Family life must be respected as far as possible.

(Jean-Marie Henckaerts & Louise Doswald-Beck, [1 Rules] Customary International Humanitarian Law 379-83, Rule 105 (Int'l Comm. Red Cross ed., 2005, Cambridge University Press 2009)).

102. חובת המדינה להגן על התא המשפחתי והזכות לחיי משפחה מוכרת גם במקורות בינלאומיים נוספים, ובין היתר: סעיף 27 לאמנת ג'נבה (הרביעית) בדבר הגנת אזרחים בימי מלחמה (1949); סעיף 10 לאמנה הבינלאומית בדבר זכויות כלכליות, חברתיות ותרבותיות (1966), כ"א 1037; סעיפים 17 ו-23 לאמנה הבינלאומית בדבר זכויות אזרחיות ומדיניות (1966), כ"א 1040; סעיף 12 וסעיף 16(3) להכרזה לכל באי עולם בדבר זכויות האדם (1948); וסעיפים 8 ו-12 לאמנה להגנת זכויות אדם וחירויות יסוד (1950).

103. יצוין, כי על דרך הכלל, הזכות לחיי משפחה כוללת את זכותו של אזרח להתגורר יחד עם בני משפחתו הגרעינית במדינתו. כפי שנקבע בעניין **סטמקה** (הנ"ל, בעמ' 787):

מדינת ישראל מכירה בזכותו של האזרח לבור לו בן-זוג כרצונו ולהקים עמו משפחה בישראל. ישראל מחויבת להגנה על התא המשפחתי מכוחן של אמנות בין-לאומיות... והגם שאמנות אלו אינן מחייבות מדיניות זו-או-אחרת בנושא של איחוד משפחות, הכירה ישראל – הכירה ומכירה היא – בחובתה לספק הגנה לתא המשפחתי גם על דרך מתן היתרים לאיחוד משפחות. כך סיפחה עצמה ישראל לנאורות שבמדינות, אותן מדינות המכירות – בכפוף לסייגים של ביטחון המדינה, שלום הציבור ורווחת-הציבור – בזכותם של בני משפחה לחיות בצוותא-חדא בטריטוריה שיבחרו בה.

104. אולם, עם חקיקת הוראת השעה (ומתן החלטת הממשלה מס' 3598), נשללה מהרבה מהמשפחות החצויות – וביניהן משפחת העותרים – הזכות להתגורר ביחד בישראל. קיומה של האפשרות להמשיך ולקיים חיי משפחה תקינים בשטחים (ובעניינינו, ברצועת עזה) עמד בבסיס הכרעת בית המשפט הנכבד להותיר את הוראת השעה על כנה בעניין **עדאלה**, הנ"ל. וזאת, בהתאם לטענת המדינה באותו עניין, לפיה מדובר בהוראה מידתית וחוקתית, כיוון שהיא אינה מונעת לחלוטין את הזכות לחיי משפחה, אלא מגבילה אותה בלבד, שכן ניתן לממשה בשטחים. לדברי הנשיא דאז ברק:

בכל הנוגע לזכות לחיי משפחה, טוענים המשיבים כי הוראת השעה איננה מונעת התקשרות לחיי משפחה, איננה מונעת בחירה אוטונומית בבן הזוג, ואיננה מאיינת את הזכות לחיי משפחה מעיקרה, אלא היא אינה מאפשרת את מימושה של הזכות במדינת ישראל דווקא'.

...

בוודאי שחוק האזרחות והכניסה לישראל אינו מונע מבן זוג ישראלי להינשא לבן זוג מהאזור. החופש להינשא נשמר. **זאת ועוד: לרוב אין מונעים מבן הזוג הישראלי לעבור לאזור ('כל אדם חפשי לצאת מישראל': סעיף 6(א) לחוק-יסוד: כבוד האדם וחירותו).** בכך הוא רשאי, כמובן, לממש את זכותו לקיום התא המשפחתי מחוץ לישראל. **אני מניח – בלא שנמסרו לנו לעניין זה כל פרטים – כי במרבית המקרים יקבל בן הזוג הישראלי היתר מהמפקד הצבאי להיכנס לאזור.**

(עניין **עדאלה**, הנ"ל, בפס' 14 ו-42 לחוות דעתו של הנשיא ברק (הדגשות הוספו)).

105. אולם, משהפכה העותרת 2 לבגירה ביום 3.1.2021, נשללה ממנה גם הזכות לקיים חיי משפחה תקינים עם אביה ברצועת עזה. כאמור, אם בקשתה מושא העתירה לקיים ביקור אחרון אצל אביה בעזה במסגרת נוהל "משפחות חצויות" לא תאושר, ייתכן שהפעם הבאה בה תותר כניסתה של העותרת 2 לעזה תהיה לא כדי לבקר את אביה אלא כדי להתאבל עליו ולהביאו לקבורה.

ג. ההחלטות השליליות של המשיבים בעניינה של העותרת 2 אינן סבירות

106. יודגש, כי כל בקשה שמהווה הבקשה האחרונה להיתרי יציאה לעזה מכוח נוהל "משפחות חצויות" שניתן להגיש עבור ילד ישראלי עובר ליום הולדתו ה-18 הינה כרוכה בנסיבות הומניטריות וחריגות הנובעות ישירות ממדיניות המשיבים. כאמור, על פי סטטוס ההרשאות, אסור, ככלל, על יציאת ישראלים בגירים לרצועת עזה (שלא במסגרת עבודתם או מכוח נישואיהם עם תושב הרצועה), אלא אם כן בן משפחה עזתי מקרבה ראשונה יחלה במחלה קשה, יתחתן, או ימות. ואף במקרים חריגים והומניטריים שכאלה, תותר שהייתם של ישראלים בגירים בעזה רק לשלושה ימים כל פעם. כך, שלפי מדיניות המשיבים, הביקור האחרון של ילד ישראלי אצל ההורה העזתי שלו שמתאפשר מתוקף נוהל "משפחות חצויות" הינו הביקור הממושך האחרון שיותר להם בארצם בחייהם, וייתכן ויהיה ביקורם האחרון פשוטו כמשמעו.

107. בהתאם לעמדת המשיבים לפיה המועד הקובע לעניין קריטריון הגיל הקבוע בנוהל "משפחות חצויות" הינו מועד היציאה בפועל לעזה, גורלה של כל בקשה שמוגשת בהתאם לאותו נוהל לקראת יום ההולדת ה-18 של ילד ישראלי תלויה במהירות בה המשיבים תבחנו אותה ותקבלו החלטה בה. כדברי המשיבה בהחלטתה לדחות את הבקשה מושא העתירה בנוגע לעותרת 2: לאחר הגשת הבקשה וכן "לאחר קבלת ההתייחסויות מכלל הגורמים הרלוונטיים ובטרם קבלת ההחלטה הפכה המבקשת לבגירה ועל כן אינה עומדת עוד בקריטריון הקבוע ולא תוכל להיכנס לרצועת עזה בטרם מלאו לה 18 שנים" (הדגשות הוספו). מהנמקה זו נובעת מסקנה ברורה ולפיה, אילו המשיבה הייתה מקבלת את החלטתה בבקשה בטרם הפיכתה של העותרת 2 לבגירה, הייתה מאשרת אותה גם בנוגע לה.

108. על כן, אילו המשיבה הייתה מבקלת את החלטתה בבקשה מושא העתירה בהתאם לזמן הטיפול החציוני (9 ימים) או אף בהתאם לזמן הטיפול הממוצע (16.9 ימים) בהם טיפלה בכלל 40 הבקשות שהוגשו בשם העותרים במהלך 8.5 השנים אחרונות (או, כפי שנטען בבקשה לשיקול מחדש, אף בהתאם לזמן הטיפול המקסימלי (19 ימים) בו טיפלה המשיבה ב-11 הבקשות שהוגשו עבור העותרים בין 2018-2019), הייתה מאשרת את הבקשה מושא העתירה גם בנוגע לעותרת 2. לא זו אף זו, אילו הייתה המשיבה מאשרת את הבקשה מושא העתירה בנוגע לעותרת 2, הייתה רשאית – לפי עמדת המשיבים עצמם – לאשר את שהייתה של העותרת 2 בעזה עד ליום 2.7.2021 (או בסמוך למועד זה) – קרי, עד כחצי שנה לאחר הפיכתה של העותרת 2 לבגירה – כפי שאישרה את הבקשה בנוגע לשאר העותרים. וזאת, בהתאם לפרקטיקה של המשיבים בתיקים דומים לאורך שנים רבות וכן בהתאם להודאת המשיב, במסגרת סעיף 5 לתגובתו המקדמית מיום 6.12.2020 במסגרת בג"ץ 8090/20 **אבו סהיבאן נ' אלוף פיקוד הדרום**, כי "לפי לשון הנוהל [קרי, נוהל 'משפחות חצויות'], אין הוראה שמגבילה מצב בו מבקש ההיתר יחצה את גיל 18 במהלך שהותו ברצועת עזה".

109. יודגש, כי בענייננו, הודיעה המשיבה כי כבר קיבלה את "ההתייחסויות מכלל הגורמים הרלוונטיים" לבקשה מושא העתירה עוד בטרם יום הולדתה ה-18 של העותרת 2. מזה נלמד שהייתה המשיבה יכולה לקבל החלטה בבקשה מושא העתירה כשהעותרת 2 עודנה קטינה. אולם, בלי הנמקה, חיכתה המשיבה עד ליומיים קלים לאחר שהעותרת 2 הפכה לבגירה כדי לקבל את החלטתה בבקשה. כתוצאה מעיכוב זה מצד המשיבה – ומעיכוב זה בלבד –

ההחלטה בבקשה בנוגע לעותרת 2, שהייתה חיובית אילו הייתה מתקבלת כשעודנה קטינה, הפכה לשלילית.

110. במילים אחרות, עולה כי הסיבה היחידה בגינה נדחתה הבקשה בנוגע לעותרת 2 לא הייתה שיקול מהותי, אלא אך ורק בגלל שההחלטה בבקשה התקבלה לאחר שהפכה לבגירה. אם כן, נראה שלא נתנה המשיבה את המשקל הראוי ל"ההתייחסויות מכלל הגורמים הרלוונטיים". שהרי, ההתייחסויות האלו ככל הנראה לא היו רלוונטיות להחלטת המשיבה משום שהן גובשו על בסיס מצע עובדתי (קרי, היותה העותרת 2 קטינה) שונה מזה עליו התבססה החלטת המשיבה (קרי, היותה של העותרת 2 בגירה). כמו כן, עולה ספק מההנמקה הכמעט זהה של המשיבה הן להחלטתה לדחות את הבקשה מושא העתירה בנוגע לעותרת 2 והן להחלטתה לדחות את הבקשה לשיקול מחדש, כי בכלל לא נשקלה על ידי המשיבה (או הגורמים הרלוונטיים שהתייחסו לבקשות) הפגיעה החמורה בזכויות העותרת 2.

111. לא למותר לציין, כי יש מקום לחשוש ששיקולים זרים ולא ענייניים הובילו הן לעיכוב בקבלת החלטת המשיבה בבקשה מושא העתירה והן להחלטתה (שבהתאם לטענתה נבעה ישירות מהעיכוב האמור) לדחות את הבקשה בנוגע לעותרת 2. כאמור, ההחלטה התקבלה בחלוף 27 ימים ממועד הגשת הבקשה **ויומיים קלים** לאחר שהעותרת 2 הפכה לבגירה. עובדה זו בעייתית כשלעצמה, ועל אחת כמה וכמה במצטבר עם העובדה (שהועלתה במסגרת הבקשה לשיקול מחדש), שהחלטת המשיבה מיום 28.5.2019 לדחות את בקשת העותרים בנוגע לבת הבכורה התקבלה בחלוף 15 ימים ממועד הגשתה **ויום אחד בלבד** לאחר יום הולדתה ה-18.

112. יצוין, כי שתי ההחלטות השליליות האמורות הינן ההחלטות השליליות היחידות שהתקבלו בענייניהם של העותרת וילדיה ב-8.5 השנים האחרונות. כפי שנטען בבקשה לשיקול מחדש, שתייהן התקבלו הן **לאחר** שכבר חלף פרק הזמן הממוצע והחציוני (11 ימים) במהלכו התקבלו החלטות המשיבה בכלל הבקשות שהוגשו בשם העותרים בשנים 2018 ו-2019, והן **מיד** אחרי יום ההולדת ה-18, קרי מיד אחרי המועד האחרון בו, לשיטת המשיבים, יציאת הילדה לעזה הייתה עומדת בקריטריון הגיל הקבוע בנוהל "משפחות חצויות". הייתכן ומדובר בלא יותר מצירוף מקרים תמים וחסר מזל, כאשר ההחלטות של המשיבה דווקא בשתי הבקשות שהוגשו לקראת ימי ההולדת ה-18 של שתי בנותיה הגדולות של העותרת התקבלו מיד (יום או יומיים) כעבור המועד הקובע (לפי פרשנותם של המשיבים)?

113. לאור כל האמור, ובפרט בהתחשב בכך שלולא העיכוב האמור מצד המשיבה, ולולא החריגה המשמעותית מזמני הטיפול הממוצע והחציוני שלה בכלל הבקשות שהוגשו בשם העותרים במהלך 8.5 השנים האחרונות, הייתה המשיבה ככל הנראה מאשרת את יציאתה של העותרת 2 לעזה (ושהייתה בה עד גיל שמונה עשרה וחצי), החלטת המשיבה לדחות את הבקשה מושא העתירה בנוגע לעותרת 2 – אף אם כי התקבלה בהתאם לקריטריונים לפי פרשנותם של המשיבים אותם – איננה עומדת במבחני הסבירות.

114. לא זו אף זו, גם החלטת המשיבה לדחות את הבקשה לשיקול מחדש איננה סבירה. כאמור, במסגרת 14 עמודיה של הבקשה לשיקול מחדש, הועלו טענות משפטיות בנוגע להחלטה השלילית שהתקבלה בעניינה של העותרת 2. כמו כן, פורטו נסיבות חריגות הקשורות למגיפת הקורונה ולידתה של התינוקת ערב התפרצות המגיפה במרץ, שמנעו מהעותרת להגיש את

הבקשה מושא העתירה עד כחודש לפני יום הולדתה ה-18 של העותרת 2. במקום לשקול האם על בסיס הטענות שהועלו והנסיבות שפורטו בבקשה לשיקול מחדש היה "מקום לחרוג" מעמדת המשיבים ולהתיר לעותרת 2 לצאת לעזה לאחר יום הולדתה ה-18, המשיבה דחתה את בקשה זו על בסיס אותה הנמקה, כמעט מילה במילה, שניתנה לדחיית הבקשה מושא העתירה בנוגע לעותרת 2. עולה חשש כי כלל לא התייחסה המשיבה – לכל הפחות באופן רציני וראוי – לנסיבות שפורטו בבקשה לשיקול מחדש.

115. וזאת, למרות שבמקרה דומה מתקופת הקורונה, במסגרת בג"ץ 4856/20 **שיח אלעיד נ' אלוף**

פיקוד הדרום (פורסם בנבו, 6.8.2020), אישר המשיב את כניסתו לעזה, לצורך קיום ביקור אחרון עם אביו במסגרת נוהל "משפחות חצויות", של ילד ישראלי למעלה מארבעה חודשים לאחר שהפך לבגיר. הבקשה המקורית בעניין הילד הוגשה בסוף פברואר 2020, כחודש לפני יום ההולדת ה-18 שלו, אך לא נענתה בטרם הטלת הסגר על הרצועה. בסוף מאי פנו הילד, אמו ואחיו פעם נוספת לנציגי המשיב על מנת שתיבחן בקשתם המקורית מפברואר (עניין **שיח אלעיד**, לעיל, בסעיף 3 להודעה מטעם המשיב ובקשה למחיקת העתירה (4.8.2020)). בסוף יוני, אישר המשיב את יציאתם לרצועה של האם והאחים הקטינים "עד ה-20/12/2020", אך לא אישר את יציאתו לעזה של הילד שהפך לבגיר במרץ, "לאור אי-עמידה בקריטריונים ליציאת ישראלים לרצועת עזה". אולם, כאמור, בעקבות הגשת העתירה, חזר המשיב בו מהחלטתו השלילית בנוגע לילד הגדול, ויותר מארבעה חודשים לאחר שמלאו לו 18 שנים אישר המשיב את יציאתו לעזה יחד עם אמו ואחיו, וכן את שהייתו בה עד לאותו התאריך בסוף דצמבר שצוין באישור שכבר ניתן לאם ולאחים.

העתק מהודעה מטעם המשיב ובקשה למחיקת העתירה, שהוגשה ביום 4.8.2020 במסגרת בג"ץ 4856/20, מצורף ומסומן ע/35;

העתק מפסק הדין בבג"ץ 4856/20 מיום 6.8.2020 מצורף ומסומן ע/36.

116. אם היה מקום, על בסיס נסיבות הקשורות למגיפת הקורונה, לחרוג מעמדת המשיבים ולהתיר את יציאתו לעזה של הילד בעניין **שיח אלעיד** למעלה מ-4 חודשים לאחר שהפך לבגיר, מקל וחומר יש מקום לחרוג מאותה עמדה, בשל הנסיבות החריגות שפורטו הן לעיל והן בבקשה לשיקול מחדש, ולהתיר את יציאתה לעזה של העותרת 2, שהפכה לבגירה לפני פחות מחודש וחצי.

ד. הפגיעה בזכותה החוקתית של העותרת 2 לחיי משפחה עם אביה אינה מידתית

117. כאמור, משמעותה של החלטת המשיבה היא שלילת ההזדמנות האחרונה של העותרת 2 לקיים ביקור ממושך, יחד עם אמה ואחיה הקטנים, אצל אביה בעזה. כזכור, ביקורם האחרון של העותרים אצל אבי המשפחה בעזה נערך לפני למעלה משנה. מטבע הדברים, בעת חזרתם לישראל, כמה חודשים לפני שהתפשטות מגפת הקורונה שינתה את אורח חיינו כולנו ואת ציפיותינו ותכניותינו להמשך 2020, עוד ציפו העותרים כי יקיימו לפחות ביקור אחד נוסף – וכנראה ביקורים אחדים נוספים – אצל אבי המשפחה טרם יחדל נוהל "משפחות חצויות" מלחול על העותרת 2. לפיכך, לא עלה בידי העותרת 2 במסגרת ביקורה האחרון אצל אביה להיפרד ממנו באופן ראוי, כלומר, באופן שמשקף את חומרתה של מדיניות המשיבים, לפיה ביקורם האחרון במסגרת נוהל "משפחות חצויות" עלול להיות ביקורם האחרון פשוטו

כמשמעו. לנוכח האמור, וכמפורט לעיל, בדחיית הבקשה מושא העתירה בנוגע לעותרת 2, פוגעים המשיבים פגיעה חמורה בזכותה לחיי משפחה עם אביה.

118. מאידך, לא נראה שהייתה או שתהיה בהחלטה חיובית בבקשה מושא העתירה בנוגע לעותרת 2 כדי לפגוע לו פגיעה שולית מזערית באינטרס הביטחוני העומד בבסיס כלל ההגבלות על כניסתם של ישראלים לרצועת עזה, ובפרט על כניסתם לרצועה במסגרת נוהל "משפחות חצויות" של ילדים ישראלים **בגירים** של הורים עזתיים. ויוזכר, כי מעולם לא הועלו טענות ביטחוניות פרטניות כלשהן בנוגע לעותרים. המדובר כאן אך ורק באותם טעמים ביטחוניים כלליים עליהם הצביעה המשיבה בסעיף 5 להחלטתה מיום 5.1.2021, לפיו "הקריטריונים ליציאת ישראלים לרצועת עזה, נקבעו בשים לב לחשש לסיכון לחייהם של ישראלים ברצועה, המצטרף לסיכון הטמון בניצול יציאת ישראלים לרצועה לצרכי ארגוני הטרור".

119. נשאלת השאלה, האם "[ה]חשש לסיכון לחייהם]" של העותרת 2 "ברצועה" התגבר בין המועד בו התקבלו אצל המשיבה את כלל "ההתייחסויות מכלל הגורמים הרלוונטיים" לבקשה מושא העתירה לבין המועד בו התקבלה ההחלטה בבקשה? באותה מידה, ולאור ההנחה הסבירה (כפי שמפורט לעיל) שאילו הייתה המשיבה מקבלת את החלטתה במועד בו התקבלו אצלה את כלל "ההתייחסויות" הנ"ל הייתה מאשרת את הבקשה גם בנוגע לעותרת 2 "עד לתאריך" שחל בסוף יוני או תחילת יולי 2021, כיצד ניתן לטעון כי עצם יציאתה לעזה של העותרת 2 בסמוך לאחר יום הולדתה ה-18 במקום בסמוך לפניו, תגביר את "[ה]סיכון הטמון בניצול יציאת[ה]" – או אף ביציאתם של אמה ואחיה – "לרצועה לצרכי ארגוני הטרור"? האם גורם אחר, פרט מגילה של העותרת 2, השתנה באופן שהגביר את רמת הסיכונים המצוינים האלה?

120. שאלות אלו מקבלות משנה תוקף בהינתן העובדה שתוקפם של האישורים שהמשיבה נותנת בבקשות מסוג זו של העותרים, הינו חודש. כלומר, מותר למי שבקשתו לצאת לעזה מכוח נוהל "משפחות חצויות" אושרה על ידי המשיבה, לנצל את האישור ולצאת לעזה בפועל תוך חודש ממועד מתן האישור. לפיכך, אפילו היו העותרים מגישים את בקשתם מושא העתירה חודש עובר ליום הולדתה ה-18 של העותרת 2 (כפי שהמשיבה רימזה בהחלטתה שהיה כדאי להם לעשות), ואפילו הייתה המשיבה מאשרת בקשה זו במלואה תוך יומיים ממועד הגשתה (קרי, כאמור בבקשה לשיקול מחדש, תוך פרק הזמן הקצר ביותר בו קיבלה המשיבה החלטה בבקשה שהוגשה בעניין העותרים במהלך שלוש השנים האחרונות), האישור שהייתה המשיבה נותנת לעותרת 2 ובני משפחתה היה עומד בתוקף עד לאחר יום הולדתה ה-18 שלה.

121. יודגש, כי מההנמקה להחלטתה השלילית של המשיבה בעניינה של העותרת 2, עולה כי היה ניתן לאשר את בקשת העותרים בנוגע לעותרת 2, שלא לפני משורת הדין אלא דווקא בהתאם לקריטריון הגיל הקבוע בנוהל "משפחות חצויות", כל עוד הועתרת 2 "תוכל להיכנס לרצועת עזה בטרם מלאו לה 18 שנים" (הדגשה הוספה). בהתאם לכך, הרי שלשיטת המשיבים היה ניתן לקבל החלטה חיובית בבקשתה של העותרת 2 עד ליום שלפני יום הולדתה ה-18. דע עקא, אישור שהיה ניתן, בהתאם לקריטריון הגיל, לבקשה מושא העתירה בנוגע לעותרת 2 ביום 2.1.2021, היה מאפשר לה לצאת לעזה בפועל לא רק בטרם יום הולדתה ה-18 החל ביום 3.1.2021, אלא עד לתחילת פברואר 2021.

122. נשאלת השאלה אפוא, אם, בהתאם לכלל הקריטריונים של המשיבים ועל אף הסיכונים הביטחוניים הכללים הטמונים לטענתם בכניסת ישראלים לעזה, היה ניתן ליתן לעותרת 2 ביום 2.1.2021 אישור לבקשתה לצאת לעזה שהיה עומד בתוקף עד כחודש לאחר יום הולדתה ה-18 ושהיה מאפשר לה להישאר בעזה עד כשישה חודשים לאחר יום הולדתה, מדוע שלושה ימים לאחר מכן, ביום 5.1.2021, לא היה ניתן ליתן לעותרת 2 אישור שגם הוא היה עומד בתוקף עד כחודש לאחר יום הולדתה ה-18 והיה מאפשר לה לשהות בעזה עד כחצי שנה לאחר יום הולדתה? במילים אחרות, האם הסיכונים הביטחוניים הכללים העומדים בבסיס קריטריון הגיל הקבוע בנוהל "משפחות חצויות" התגברו באופן כה משמעותי בין 2.1.2021 לבין 5.1.2021 עד כדי להצדיק פגיעה חמורה בזכות היסוד של העותרת 2 לחיי משפחה במועד האחרון שלא הייתה מוצדקת במועד הקודם?

123. בהקשר זה יוזכר עוד, כי (כאמור בבקשה לשיקול מחדש), כמעט שלוש שבועות לאחר מועד הגשתה, אישרה המשיבה את בקשת העותרים שהוגשה **חודש ימים לאחר יום הולדתה ה-18 של הבת הבכורה, גם בנוגע לה**. בקשה זו אושרה בנוגע לבת הבכורה מבלי שהעותרים הצביעו על נסיבות חריגות, ומבלי ציון מצד המשיבה כי מדובר באישור לפנים משורת הדין. לכן, האישור האמור שנתנה המשיבה לאחותה הגדולה של העותרת 2 לפני כשנה וחצי, תומך בטענת העותרים שאין בהתרת יציאתה של העותרת 2 לרצועה בסמוך לאחר יום הולדתה ה-18 כדי להגביר (באופן משמעותי אם בכלל) את הסיכונים הביטחוניים הכלליים שהיו קיימים לכאורה אילו הייתה המשיבה מתירה לה להיכנס לרצועה כמה ימים בטרם יום הולדתה.

ה. באופן עקרוני, עמדתם של המשיבים לפיה המועד הקובע לעניין קריטריון הגיל הקבוע בנוהל "משפחות חצויות" הינו מועד הכניסה לעזה בפועל, ולא מועד הגשת הבקשה, אינה הפרשנות האפשרית היחידה לנוהל, ואינה הפרשנות הפחות פוגענית

124. מהקושי הרב (עד כדי אי-אפשרות) למצוא הבחנה מהותית והגיונית שהייתה מצדיקה קבלת החלטה ביום 5.1.2021 הפוגעת פגיעה חמורה בזכותה של העותרת 2 לחיי משפחה כשקבלתה לא הייתה מוצדקת שלושה ימים קודם לכן, עולה בבירור שפרשנות המשיבים לקריטריון הגיל הקבוע בנוהל "משפחות חצויות" לוקה הן בחוסר מידתיות ואף בחוסר עקביות פנימית.

125. השאלה מהו המועד הקובע לעניין קריטריון הגיל הקבוע בנוהל "משפחות חצויות" שנויה במחלוקת. שאלת פרשנות זו התעוררה לאחרונה במסגרת בג"ץ 8090/20 **אבו סהיבאן נ' אלוף פיקוד הדרום**. כמו בענייננו, המשיב דשם עמד על כך שהמועד הקובע הוא מועד הכניסה לעזה בפועל – כך שילד לא יוכל לצאת לעזה, במסגרת נוהל "משפחות חצויות", לאחר יום הולדתו ה-18, נקודה. לעומת זאת, טענו העותרים דשם (כפי שטוענים העותרים בענייננו), הן בכתב עתירתם הן בתגובתם מיום 20.12.2020, כי המועד הקובע הוא מועד הגשת הבקשה – כך שכל עוד הבקשה הוגשה לפני יום ההולדת ה-18 של הילד, היא עומדת בקריטריון הגיל בנוגע לאותו ילד. בעקבות הערותיו של בית המשפט הנכבד במסגרת הדיון שהתקיים ביום 24.12.2020 בעתירה, שהתמקדו בכך שהבקשה מושא העתירה הוגשה שלושה ימים בלבד בטרם יום ההולדת ה-18 של העותרת 1, חזרו העותרים בהם מעתירתם, עוד בטרם קיים דיון ענייני בנושא המועד הקובע. כך, ששאלה משפטית זו טרם הוכרעה על ידי בית המשפט הנכבד.

העתק מתגובה מקדמית מטעם המשיב מיום 6.12.2020 במסגרת בג"ץ 8090/20 מצורף ומסומן ע/37;

העתק מתגובה מטעם העותרים לתגובתו המקדמית של המשיב, מיום 20.12.2020, במסגרת בג"ץ 8090/20 מצורף ומסומן ע/38;

העתק מהודעה מטעם העותרים בהמשך לתגובתם מיום 20.12.2020, מיום 23.12.2020, במסגרת בג"ץ 8090/20 מצורף ומסומן ע/39.

126. כלל ידוע הוא, כי "יש לפרש הוראות חוק פרשנות שאין עמה פגיעה בזכויות יסוד, אלא אם לשון החוק בדבר פגיעה כזו היא מפורשת וחד-משמעית" (ע"א 3115/93 **יעקב נ' מנהל מס שבח מקרקעין חיפה**, פ"ד (4) 549 (1997), בפסקה 11 לפסק הדין). דברים אלה גם יפים לעניין הפרשנות להוראותיו של נוהל "משפחות חצויות". בניגוד לנטען על ידי המשיב במסגרת פרשת **אבו סהיבאן**, הנ"ל, לשונו של נוהל "משפחות חצויות" לא מחייב פרשנות לפיה כניסתו של ילד בגיר לעזה, מתוקף הנוהל, אסורה.

127. אילו ישראלים היו יכולים להגיע למעבר ארז ביום בו מבקשים לצאת לעזה במסגרת נוהל "משפחות חצויות", להגיש את בקשתם בו במקום, ולקבל את החלטת המשיבים בו ביום, אולי היה סביר לקבוע כי המועד הקובע הינו מועד היציאה לעזה. אולם, כפי שנלמד הן מנוהל הטיפול והן מנוהל הכניסה, ישראלי צריך להגיש בקשה בכתב למשיבה ולקבל ממנה אישור לפני שיוכל לגשת למעבר ארז, לנהפיק היתר, ולהיכנס לעזה. ויצוין, כי לא נקבע באף נוהל של המשיבים מהו הזמן המקסימלי בו על המשיבה לקבל החלטה בבקשה שמוגשת אליה במסגרת נוהל "משפחות חצויות", ומקל וחומר לא נקבע מהו המועד האחרון בו רשאי ילד להגיש את בקשתו האחרונה במסגרת נוהל "משפחות חצויות" לקראת יום הולדתו ה-18.

128. מיישומה של המשיבה את נוהל "משפחות חצויות" לאורך שנים רבות, עולה כי המשיבה עצמה נותנת לשון הנוהל משמעויות שונות. כפי שמפורט בתגובה שהגישו העותרים ביום 20.12.2020 במסגרת פרשת **אבו סהיבאן**, ישנם מקרים בהם המשיבה מאשרת בקשה "לחצי שנה", פחות מחודש לפני יום הולדת ה-18 של הילד. משתוקף האישור הוא לחודש, עולה כי המשיבה מסכימה כי ניתן לפרש את נוהל "משפחות חצויות" כך שדווקא **מתאפשרת** כניסתו של ילד לרצועה לאחר יום הולדתו ה-18, כל עוד בקשתו הוגשה בטרם יום הולדתו זו.

129. ואין חולק שפרשנות זו, לפיה המועד הקובע הוא מועד הגשת הבקשה – כך שניתן לאשר כל בקשה שמוגשת בטרם יום ההולדת ה-18 בנוגע לאותו ילד – היא פרשנות פחות פוגענית מאשר פרשנות המשיבים, לפיה רק ניתן לאשר בקשה שמוגשת בטרם יום ההולדת ה-18 אם ההחלטה בה גם היא מתקבלת לפני יום ההולדת של הילד. הפרשנות האפשרית לה טוענים העותרים מהווה כלל ברור שמתאפשר למשפחות חצויות להבטיח (ככל האפשר) כי יתאפשר לידלהים לקיים ביקור אחרון ממושך אצל ההורה העזתי לפני שנוהל "משפחות חצויות" יחדל מלחול עליהם. לעומת זאת, הפרשנות לה טוענים המשיבים יוצרת מצב המתאפיין בחוסר וודאות ושרירותיות, בו היכולת של ילד לקיים ביקור אחרון אצל ההורה העזתי במסגרת נוהל "משפחות חצויות" תלויה במהירות בה מטפלת המשיבה בבקשתו. כפי שממחיש המקרה דנן, כתוצאה מאימוץ פרשנות המשיבים, הפגיעה החמורה בזכות היסוד

לחיי משפחה של ישראלים בגירים שאחד מהוריהם הוא עזתי עלולה לחלחל מעבר לרף הבגירות ולחול, הלכה למעשה, גם על קטינים בני 17.

130. יודגש, כי **הכלל לפיו יש לשקול את בקשת העותרת בהתאם לגילה במועד הגשתה** (וזאת, אפילו כשנשקלת הבקשה במסגרת עתירה), מוכר בהסדרים משפטיים אחרים בהם קיימת פגיעה באפשרותה של ילדה מעבר לגיל מסוים לממש את זכותה לחיי משפחה עם הוריה. במסגרת עע"מ 5718/09 **מדינת ישראל נ' סרור**, פ"ד סד(3) 319, פסי' 46-47 לפסק דינו של השופט פוגלמן (2011) (הדגשות הוספו) (להלן: עניין **סרור**), נקבע כי:

קבעו בתי המשפט המחוזיים לא אחת כי על משרד הפנים לבחון את גילו של הקטין לצורך מתן רישיון ישיבה על-פי **סעיף 3א(1)** [לחוק הוראת השעה] **במועד הגשת הבקשה הראשונה** לקבלת מעמד בישראל. . . . עמדה זו מקובלת אף עלי. לדידי, הדרך הראויה ליישומו של הנוהל היא כי במצב שבו הוחלט על-ידי משרד הפנים כי קטין פלוני, שגילו נמוך מגיל 14, עומד בקריטריונים שנקבעו לקבלת מעמד בישראל, **המועד הקובע לעניין גילו של הקטין לפי סעיף 3א(1) לחוק הוראת השעה יהיה מועד הגשת הבקשה הראשונה**. . . . פרשנות זו מתיישבת . . . עם זכותם של תושבי ישראל ושל ילדיהם הקטינים תושבי האזור לקיים חיי משפחה משותפים. . . . באופן שמצמצם ככל הניתן את הפגיעה בזכויותיהם של הילדים], הנובעת מתכליתו הביטחונית של חוק הוראת השעה.

131. יצוין כי נקבע שמועד הגשת הבקשה הוא המועד הקובע לצורך חישוב גילו של המבקש, גם בנהלים של רשות האוכלוסין וההגירה הן בעניין "הטיפול בהגשת בקשות לקטין לפי תקנה 12 לתקנות הכניסה לישראל התשל"ד-1974" (נוהל מס' 5.2.0029), הן בעניין "הטיפול בבקשה למתן רישיון ישיבה בישראל לקטין שנולד מחוץ לישראל שרק אחד מהוריו רשום כתושב קבע" (נוהל מס' 5.2.0030).

132. כמו בעניין **סרור** (הנ"ל, בפסי' 47 לפסק דינו של השופט פוגלמן), הכלל, לפיו המועד הקובע לעניין חישוב הגיל של ילד ישראלי במסגרת נוהל "משפחות חצויות" הינו מועד הגשת הבקשה, "מתיישב"] עם החובה המשפטית לצמצם ככל הניתן את הפגיעה, "הנובעת מתכליתו הביטחונית" לכאורה של אותו נוהל (וקריטריון הגיל הקבוע בו), בזכותם של ילדים ישראלים "לקיים חיי משפחה משותפים" עם הוריהם העזתיים. כפי שהודה המשיב בתגובתו במסגרת פרשת **אבו סהיבאן**, הנ"ל, אין למשיבים שום התנגדות עקרונית להתרת שהייתם של ילדים ישראלים ברצועת עזה מעבר ליום הולדתם ה-18. אם כן, דרישת המשיבים שאותו ילד חייב להיכנס לעזה בטרם מלאו לו 18 שנים לוקה בחוסר עקביות פנימית.

133. הנה כי כן, הפרשנות לפיה המועד הקובע לעניין קריטריון הגיל הקבוע בנוהל "משפחות חצויות" הינו מועד הגשת הבקשה, מהווה פרשנות הפוגעת פחות בזכותם היסוד של קטינים ישראלים לחיי משפחה עם ההורה העזתי, בעוד שהיא לא פחות יעילה, מבחינת השגת המטרות הביטחוניות העומדות מאחורי הקריטריון, מאשר הפרשנות לפיה המועד הקובע הינו מועד הכניסה בפועל לרצועה. **ויודגש, כי על פי הפרשנות הפחות פוגענית הזאת, על המשיבים לחזור בהם מהחלטותיהם השליליות בעניינה של העותרת 2, ולאשר את הבקשה מושא העתירה גם בנוגע לה.**

1. המשיבים הפרו את חובתם להשיב במהירות הדרושה לבקשה מושא העתירה

134. התנהלות המשיבה בעניין העותרים עומדת בסתירה בולטת לחובתו מכוח הדין להשיב במהירות לפניית המופנות אליו. כלל ידוע הוא כי "החובה לפעול במהירות הראויה היא מן המושכלות הראשוניים של מינהל תקין" (יצחק זמיר **הסמכות המינהלית** כרך ב 717 (מהדורה ראשונה, 1996)).

וראו בעניין זה:

בג"ץ 6300/93 **המכון להכשרת טוענות בית דין נ' השר לענייני דתות**, פ"ד מח(4) 441, 451 (1994);

בג"ץ 7198/93 **מיטראל בע"מ נ' שר התעשייה והמסחר**, פ"ד מח(2) 844, 853 (1994);

בג"ץ 5931/04 **מזורסקי נ' מדינת ישראל, משרד החינוך**, פ"ד נט(3) 769, 782-783 (2004);

בג"ץ 4212/06 **Avocats Sans Frontieres נ' אלוף פיקוד הדרום** (פורסם בנבו, 28.6.2006).

135. כפי שמפורט לעיל, במניעת יציאתה של העותרת 2 לעזה, פוגעים המשיבים פגיעה חמורה בזכותה החוקתית לחיי משפחה עם אביה. וכבר נפסק, כי "כאשר מדובר בזכויות אדם . . . מקבל מושג 'הזמן הסביר' . . . משמעות מיוחדת" (בג"ץ 1999/07 **גלאון נ' ועדת הבדיקה הממשלתית לבדיקת אירועי המערכה בלבנון 2006**, פ"ד סב(2) 123, פס' 8 לפסק דינה של השופטת פרוקצ'יה (2007)). כמו כן, בעניינים הנוגעים לזכויות אדם, נקבע כי:

יש מקום לצפות להסדרה מהירה יותר של העניין . . . התמשכות פגיעה בזכויות אדם מחמירה לא פעם את היקף הפגיעה ותוצאתה עלולה להיות שחיקה של הזכות כמו גם פגיעה קשה ומתמשכת בפרט.

(בג"ץ 8060/03 **קעדאן נ' מינהל מקרקעי ישראל**, פס' 13 להחלטה (פורסם בנבו, 26.4.2006) (הדגשה הוספה); וראו גם: בג"ץ 10428/05 **עליוה נ' מפקד כוחות הצבא בגדה המערבית**, פס' 5 להחלטה (פורסם בנבו, 16.7.2006); בג"ץ 4634/04 **רופאים לזכויות אדם נ' השר לביטחון פנים**, פ"ד סב(1) 762, פס' 32 לפסק דינה של השופטת פרוקצ'יה (2007)).

136. מילים אלו יפות לענייננו, שהרי הסיבה היחידה שהבקשה מושא העתירה לא אושרה בנוגע לעותרת 2 היא כי המשיבה קיבלה את ההחלטה בה יומיים לאחר יום הולדתה ה-18 במקום יום אחד בלבד לפניו.

137. כל עוד המשיבים עומדים על עמדתם, לפיה המועד הקובע לעניין קריטריון הגיל הקבוע בנוהל "משפחות חצויות" הינו מועד הכניסה בפועל לעזה, עליהם החובה לטפל בבקשות כגון זו מושא העתירה במהירות הראויה, כך שיימנע ככל האפשר מצב בו הסיבה היחידה לדחיית הבקשה בנוגע לילד היא כי ההחלטה בבקשה התקבלה לאחר שכבר מלאו לו 18 שנים.

2. בדחיית הבקשה מושא העתירה בנוגע לעותרת 2, פוגעים המשיבים בעיקרון טובת הילד

138. כפי שנקבע כבר בע"א 209/54 **שטיינר נ' היועץ המשפטי לממשלת ישראל**, פ"ד ט 241, 250 (1955), "מבחן טובת הילדים הוא עיקרון שאין למעלה הימנו". קיומה של האמנה בדבר זכויות הילד (1989), כ"א 1038, אשר אושררה על ידי מדינת ישראל בשנת 1991, וחקיקת חוק-יסוד: כבוד האדם וחירותו, חיזקו אף יותר את מעמדו של הילד כנושא זכויות עצמאי, וכאישיות עצמאית במשפט.

139. בפסיקה הודגש לא אחת, כי כאשר דנים בטובת הילד יש לתת משקל רב ביותר לשיקול זה. "משהתרומם המחוקק לדרגת התפיסה המודרנית – ובתפיסה מודרנית זו נוקטים חכמי

ישראל זה עידן ועידנים – כי הילד אינו 'אובייקט' . . . אלא הוא עצמו 'סובייקט', הוא גופו 'בעל-דין' . . . הרי לא יתכן להתעלם מן האינטרסים שלו בשום צירוף מסיבות שהוא" (שם).

140. אולם, נדמה שהמשיבים "[התעל]מו] מן האינטרסים" של העותרת 2, אשר הייתה קטינה בעת הגשת הבקשה מושא העתירה (שם). המשיבים לא נתנו את המשקל הראוי לאינטרס העליון של העותרת 2 לקיים ביקור ממושך אחרון עם אביה החי ברצועה, בטרם שלילת זכאותה של העותרת לקבל היתרים מתוקף נוהל "משפחות חצויות". כמו כן, המשיבים לא נתנו את המשקל הראוי לאינטרס העליון של אחיה הקטנים של העותרת להתאחד, **יחד איתה** ואמם, עם אבי המשפחה ברצועה בפעם אחרונה (ועבור התינוקת – גם בפעם הראשונה) למשך למעלה מ-3 ימים.

141. למעשה, מתעלמים המשיבים מעיקרון טובת הילד, ומענישים את העותרת 2 – וכיוצא מזה, גם 6 אחיה הקטנים – בשל החלטת אמה לחכות עד סוף השנה להגיש הבקשה מושא העתירה. אולם, יוזכר כי החלטה זו התבססה בראש ובראשונה על דאגת העותרת לטובתם ובריואתם של ילדיה, ובין היתר על הערכתה ששהייה במתקן בידוד בשליטת הרשויות ברצועה היתה עלולה לסכן את בריאותם ולהקשות עליהם לממש את זכותם לחינוך.

ח. המשיבים פוגעים בזכותה של העותרת 2 לחופש התנועה

142. במניעת יציאתה של העותרת 2 לרצועת עזה, פוגעים המשיבים גם בזכותה לחופש תנועה. הזכות לחופש התנועה מהווה את הביטוי המרכזי לאוטונומיה של האדם, לבחירתו החופשית ולמימוש יכולותיו. חשיבותה הרבה של הזכות לחופש תנועה נעוצה בכך שחופש התנועה הוא הכוח המניע את מארג זכויותיו של האדם, והגבלתו גוררת אחריה בהכרח פגיעה בזכויות אדם נוספות הנוגעות לכל תחומי החיים. וכאן, הפגיעה החמורה בזכותה של העותרת 2 לחיי משפחה, היא התוצאה הישירה והבלתי נמנעת מהגבלת חופש התנועה שלה.

143. במשפט המנהלי-חוקתי הישראלי, הזכות לחופש תנועה מעוגנת בחוק-יסוד: כבוד האדם וחירותו. היא מוכרת כזכות יסוד בסיסית, אשר "עומדת בשורה הראשונה של זכויות האדם" ומצויה "ברמה הגבוהה ביותר במידרג הזכויות בישראל" (בג"ץ 1890/03 **עיריית בית לחם נ' מדינת ישראל**, פ"ד נט(4) 736, 754 (2005) (אשר מצטט את דברי הנשיא ברק בבג"ץ 5016/96 **חורב נ' שר התחבורה**, פ"ד נא(4) 1, 51, 53 (1997)).

144. יודגש, כי הזכות לחופש תנועה כוללת את הזכות לצאת מארץ מגוריו ולחזור אליה. כפי שנקבע בסעיף 6 לחוק-יסוד: כבוד האדם וחירותו, "כל אדם חופשי לצאת מישראל" וכן "כל אזרח ישראלי הנמצא בחוץ לארץ זכאי להיכנס לישראל". יוזכר, כי הפנה הנשיא דאז ברק לאותו סעיף לחוק היסוד כשהעיר בפס' 42 לחוות דעתו בעניין **עדאלה**, כי "לרוב אין מונעים מבן הזוג הישראלי לעבור לאזור . . . [ו] בכך . . . לממש את זכותו לקיום התא המשפחתי מחוץ לישראל". עולה מהאמור כי מניעת יציאתה של העותרת 2 לרצועת עזה – לפחות לצורך קיום חיי המשפחה התקינים שלה עם אביה – מהווה הפרת זכותה היסוד לצאת ממדינתה.

145. הזכות לחופש תנועה גם מעוגנת במשפט זכויות האדם הבינלאומי, בין היתר, בסעיף 12 לאמנה הבינלאומית בדבר זכויות אזרחיות ומדיניות (1966), כ"א 1040, אשר נחתמה על ידי ישראל בשנת 1966 ואושררה על ידיה בשנת 1991; בסעיף 13 להכרזה לכל באי עולם בדבר זכויות האדם (1948); ובסעיף 2 לפרוטוקול הרביעי לאמנה להגנת זכויות אדם וחירויות יסוד (1963).

סיכומם של דברים

146. כאמור, בקשתה של העותרת היא פשוטה: כי יותר לבתה העותרת 2 לקיים ביקור אחרון, במסגרת נוהל "משפחות חצויות", אצל אביה ברצועת עזה, יחד עם אמה העותרת ואחיה הקטנים העותרים 3-8. אם הבקשה מושא העתירה לא תאושר בנוגע לעותרת 2, ייתכן שהפעם הבאה בה יותר לה לצאת לעזה לא יהיה כדי לבקר את אביה אלא כדי לקוברו.

147. בהחלטתם למנוע את יציאתה של העותרת 2 לרצועת עזה, פוגעים המשיבים פגיעה אנושה בזכותה לחיי משפחה וכן בזכותה לחופש תנועה. מדובר הן בהחלטה שאינה סבירה והן בפגיעה בזכויות חוקתיות שאינה מידתית. המשיבים דחו את הבקשה מושא העתירה בנוגע לעותרת 2 אך ורק בגלל שהחלטתם בבקשה, שהוגשה 25 ימים לפני יום הולדתה ה-18, התקבלה יומיים לאחר יום הולדתה. אילו היו מקבלים את ההחלטה אפילו שלושה ימים מוקד יותר, המשיבים היו רשאים – לפי עמדתם שלהם – לא רק להתיר לעותרת 2 לצאת לעזה יחד עם שאר העותרים, אלא גם לשהות ברצועה עד לתחילת יולי. ולא נראה שהייתה מניעה לקבלת החלטה בבקשה בטרם יום הולדתה של העותרת 2, משהתקבלו "ההתייחסויות מכלל הגורמים הרלוונטיים" לבקשה עוד בטרם יום הולדתה.

148. כמו כן, החלטת המשיבים לדחות את הבקשה לשיקול מחדש לא הייתה סבירה. במסגרת 14 עמודיה של הבקשה, פורטו נסיבות חריגות הקשורות למגיפת הקורונה ולידתה של בתה התינוקת ערב התפרצות המגיפה במרץ, שמנעו מהעותרת להגיש את הבקשה מושא העתירה עד לתחילת דצמבר, כחודש לפני יום הולדתה ה-18 של העותרת 2. במקום להתייחס באופן רציני וראוי לנסיבות האלו, שלא לדבר על הטענות המשפטיות שהועלו במסגרת הבקשה, ולשקול האם על בסיסן היה "מקום לחרוג" מעמדתם ולהתיר לעותרת 2 לצאת לעזה לאחר יום הולדתה ה-18, המשיבים דחו את הבקשה לשיקול מחדש על בסיס אותה הנמקה, כמעט מילה במילה, שניתנה להחלטתם לדחות את הבקשה מושא העתירה בנוגע לעותרת 2.

149. מן הדין ומן הצדק לאשר את הבקשה מושא העתירה גם בנוגע לעותרת 2. שהרי, אם המשיבים לא יחזרו בהם מהחלטותיהם השליליות בעניינה של העותרת 2, הם גוזרים עליה ואביה שלא להתראות עד למועד בלתי ידוע, אם בכלל.

לאור כל האמור, מתבקש בית המשפט הנכבד להוציא צו על תנאי כמבוקש בראש העתירה, ולאחר קבלת תשובת המשיבים להופכו למוחלט. כמו כן מתבקש בית המשפט הנכבד להטיל על המשיבים את הוצאות העותרים ושכ"ט עו"ד.

עתירה זו נתמכת בתצהיר שנחתם בפני עו"ד ישראלית, באמצעות היוודעות חזותית, ונשלח למוקד באמצעות אפליקציית ווטסאפ, בתיאום טלפוני. בית המשפט הנכבד מתבקש לקבל תצהיר זה, ואת

ייפויי הכוח שאף הם נשלחו בווטסאפ, בהתחשב בקשיים האובייקטיביים בנוגע למפגש בין העותרים לבין באי כוחם.

11 בפברואר, 2021

אהרון מיילס קורמן, עו"ד
ב"כ העותרים

[ת.ש. 74267]